GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

www.glos.live

Głos

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Wtorek
31 października 2023
nr 86 (LXXVIII)
cena: 17 kč

WIADOMOŚCI
POWIESILI ICH KU PRZESTRODZE
str. 2-3

KULTURA
»BAJKA« APELUJE O POKÓJ
str. 5

SPORT
PIŁKARSKI SERWIS
str. 6

Tych osobistości nie ma już wśród nas...

Jerzy Kronhold
Zmarł 13 listopada 2022 r. w wieku 76 lat

Ceniony poeta i dyplomata, znawca twórczości Czesława Miłosza, dwukrotny konsul generalny RP w Ostrawie, reżyser, działacz kultury. Jedna z najbardziej znanych osób związanych ze Śląskiem Cieszyńskim.

Cezary Drzewiecki
Zmarł 22 listopada 2022 r. w wieku 63 lat

Znakomity pedagog fortepianu, były dyrygent trzynieckiego Polskiego Zespołu Śpiewaczego „Hutnik", kierownik filii Państwowej Szkoły Muzycznej w Wiśle.

Pele
Zmarł 29 grudnia 2022 r. w wieku 82 lat

Król futbolu, legenda piłki nożnej, trzykrotny mistrz świata z Brazylią (1958, 1962, 1970), który w swojej karierze strzelił 1283 goli w 1367 meczach. Działacz sportowy i polityk.

Benedykt XVI
Zmarł 31 grudnia 2022 r. w wieku 95 lat

Joseph Ratzinger, niemiecki duchowny, papież kościoła katolickiego od 19 kwietnia 2005 r. do 28 lutego 2013 r. Pierwszy od XV wieku papież, który dobrowolnie zrzekł się swojego urzędu.

Leonard Pietraszak
Zmarł 1 lutego 2023 w wieku 86 lat

Polski aktor teatralny, filmowy i telewizyjny, znany widzom m.in. z filmu „Vabank", „Kariera Nikodema Dyzmy", „Kingsajz" oraz seriali „Czarne chmury" i „Czterdziestolatek".

Janina Rzyman
Zmarła 7 lutego 2023 r. w wieku 75 lat

Wieloletnia kierowniczka Zespołu Pieśni i Tańca „Suszanie". Aktywnie działała na rzecz Miejscowego Koła PZKO w Suchej Górnej (zespół teatralny, sekcja gimnastyczna, Klub Kobiet).

Halina Pasekowa
Zmarła 6 kwietnia 2023 r. w wieku 79 lat

Wieloletnia aktorka Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie, związana z nią od 1960 roku. Do ostatnich chwil była z zespołem. Jej ostatnia rola to Zofia w „Krzywym kościele".

Dana Němcowa
Zmarła 11 kwietnia 2003 r. w wieku 89 lat

Psycholożka, współzałożycielka Komitetu Obrony Niesprawiedliwie Represjonowanych i jedna z pierwszych sygnatariuszek Karty 77.

Petruška Šustrowa
Zmarła 6 maja 2023 r. w wieku 75 lat

Legendarna czeska działaczka, dysydentka, tłumaczka i publicystka. Przez lata była związana z opozycją antykomunistyczną. W 1976 roku podpisała się pod Kartą 77.

Tina Turner
Zmarła 24 maja 2023 r. w wieku 83 lat

Amerykańska piosenkarka soulowa i rockowa, nazywana „królową rock and rolla", wykonawczyni takich przebojów jak „The Best", „What's Love Got To Do With It", czy „Private Dancer".

Władysław Zientek
Zmarł 29 maja 2023 r. w wieku 92 lat

Były prezes chóru męskiego „Hutnik" oraz były kierownik chóru w kościele katolickim w Trzyńcu, mieszkał w Wędryni.

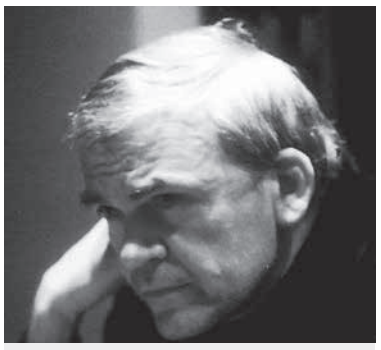

Milan Kundera
Zmarł 11 lipca 2023 r. w wieku 94 lat

Pisarz, jeden z **najważniejszych** czeskich prozaików ubiegłego wieku. Autor powieści „Żart", „Nieznośna lekkość bytu" czy zbioru opowiadań „Śmieszne miłości".

Albert Grzebień
Zmarł 12 sierpnia 2023 w wieku 93 lat

Ceniony działacz i społecznik, nauczyciel w polskiej szkole w Boguminie, wokalista zespołu estradowo-kabaretowego „Andrusi", uczestnik życia kulturalno-społecznego w MK PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu.

Klemens Słowioczek
Zmarł 5 września 2023 r. w wieku 77 lat

Śpiewak operowy, barytonista, solista Opery Komicznej w Berlinie, członek Kameralnego Zespołu Śpiewaczego TA Grupa, wykładowca na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Ostrawskiego, pomysłodawca „Stonawskiej Barbórki".

Irena Stonawska
Zmarła 10 października 2023 r. w wieku 86 lat

Długoletnia redaktorka „Głosu Ludu" i założycielka drużyny pionierskiej im. Marii Konopnickiej przy 1. Szczepie OP im. Fryderyka Chopina, którą prowadziła przez pierwszy okres jej działalności.

Opr. Łukasz Klimaniec, zdjęcia: ARC

ZDANIEM... Łukasza Klimańca

klimaniec@glos.live

Nie pamiętam, kto to napisał, ani czy rzeczywiście tak to dokładnie brzmiało, że na cmentarzu nasze problemy stają się pół-problemami, a ważne sprawy pół-ważnymi. Nie ma w końcu lepszego dowodu naszej przemijalności, niż grób, najbardziej widoczny i oznakowany finisz naszej ziemskiej drogi. W tym kontekście na cmentarzu wszystkie nasze codzienne troski faktycznie mogą stać się pół-troskami. Ale przechodząc między mogiłami i widząc zapalone na grobach znicze, kwiaty w doniczach i wazonach oraz inne oznaki pamięci, waga trosk zmniejsza się nie tylko z powodu faktu przemijalności i kruchości naszego życia. Kolejne kilogramy (a nieraz i tony) ciężarów codziennych zmartwień zdejmuje z nas to uczucie, które pcha nas do tego, by odwiedzić grób mamy, taty, dziadka, babci, krewnych, przyjaciół, znajomych. To uczucie, które było nieodłącznym towarzyszem wspólnie spędzanych z nimi chwil, siłą napędową kolejnych dni, lekarstwem na każdą dolegliwość.

Myślę o tym uczuciu, widząc, jak każdego roku zwłaszcza przed Świętem Wszystkich Świętych dbamy, by groby naszych bliskich były umyte, ukwiecone, a ich obejście uporządkowane; jak moi rodzice wyruszają samochodem w ponad 200-kilometrową drogę, by dotrzeć do rodzinnej wsi mamy, gdzie w trakcie kilkugodzinnego pobytu trzeba umyć nagrobek, zapalić świeczkę, zmówić modlitwę, a potem wracać do domu; jak miejsca pochówku odzyskują godny wygląd, by pamięć o spoczywających tam ludziach była uszanowana (w tym miejscu nasuwają się działania Stowarzyszenia Olza Pro na starym cmentarzu ewangelickim w Karwinie-Meksyku, a także wiele innych podobnych przedsięwzięć podejmowanych na Zaolziu, których celem jest ocalenie od zapomnienia ważnych dla polskości miejsc). Wreszcie, myślę o tym uczuciu mając w pamięci wujka zapalającego przez kolejne 13 lat świeczkę na grobie swojej żony i proszącego nas, by i na jego grobie taką zapalać.

Nadchodzące dni są dobrą okazją, by wspomnieć tych, którzy odeszli. A dzięki temu uczyć się dobrze wykorzystywać każdą chwilę z tymi, którzy są.

CYTAT NA DZIŚ

Irena Santor,
znakomita polska piosenkarka (rocznik 1934), wykonawczyni takich przebojów jak „Embarras", „Już nie ma dzikich plaż" czy „Małe mieszkanko na Mariensztacie", po zostaniu laureatką Nagrody Honorowej Koryfeusz Muzyki Polskiej 2023

●●●

To dla mnie ważne, że otrzymałam tę rodzinną nagrodę – bo skoro jest to wyróżnienie polskiego środowiska muzycznego, jest to więc nagroda rodzinna. Żadna inna nie była tak ważna, jak ta otrzymana od muzyków

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● **Na jednym z budynków przy ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie powstaje mural. Po pierwszych pracach widać już wyraźnie, że przedstawiać będzie słynny obraz Jana Matejki „Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem".** Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Wejdź do STREFY PREMIUM

DZIŚ...

31
października 2023

Imieniny obchodzą: Antonin, Augusta
Wschód słońca: 6.28
Zachód słońca: 16.11
Do końca roku: 61 dni
(Nie)typowe święta: Święto Reformacji
Przysłowie: „Październik stoi u dwora, wykop ziemniaki pora"

JUTRO...

1
listopada 2023

Imieniny obchodzą: Andrzej, Benignus, Seweryn
Wschód słońca: 6.29
Zachód słońca: 16.09
Do końca roku: 60 dni
(Nie)typowe święta: Wszystkich Świętych
Przysłowie: „Na Wszystkich Świętych od zrębu utnij gałąź dębu: jeśli soku nie ma, będzie tęga zima"

POJUTRZE...

2
listopada 2023

Imieniny obchodzą: Bohdan, Jerzy
Wschód słońca: 6.31
Zachód słońca: 16.07
Do końca roku: 59 dni
(Nie)typowe święta: Zaduszki
Przysłowie: „Jak listopad ciepły – marzec mrozem przewlekły"

POGODA

wtorek
dzień: 16 do 18°C
noc: 12 do 10°C
wiatr: 9-11 m/s

środa
dzień: 11 do 13°C
noc: 10 do 8°C
wiatr: 3-5 m/s

czwartek
dzień: 13 do 15°C
noc: 7 do 9°C
wiatr: 5-7 m/s

Powiesili ich ku przestrodze

Przed 80 laty, 26 października 1943 roku naprzeciwko hotelu Beskid w Mostach koło Jabłonkowa zostało straconych dziesięciu mężczyzn. Zginęli na szubienicy z rąk niemieckich oprawców. W czwartek w miejscu egzekucji odbyła się uroczystość upamiętniająca tę faszystowską zbrodnię.

Beata Schönwald

● **Harcerze-seniorzy składają kwiaty przy pomniku ofiar.** Fot. BEATA SCHÖNWALD

Nazwisko lekarza medycyny Bolesława Wiechuły zostało zapisane na pomniku jako pierwsze. Jako jedyny ze skazańców pochodził z sąsiedniego Jabłonkowa. Pozostali urodzili się natomiast w Poznaniu, Lutyni, Dziećmorowicach, Proszowicach, Sosnowcu, Będzinie i Sadownie. Pięciu z nich, Polaków, zginęło za działalność konspiracyjną. Kolejnych pięciu otrzymało wyrok śmierci za przynależność do narodu żydowskiego. Jak podkreślił Stanisław Gawlik w wygłoszonej mowie, ich egzekucja miała być przestrogą dla tych, którzy chcieliby się przeciwstawiać terrorowi niemieckiemu. Specjalnie zostali więc przywiezieni z więzienia w Mysłowicach oraz z obozu koncentracyjnego Auschwitz, a udział w tym „pokazie" był dla mieszkańców obowiązkowy.

Pamięć o tych wydarzeniach jest nadal żywa w rodzinie Bolesława Wiechuły. Jego krewny Tomasz Weber przyjechał do Mostów z Wrocławia. – Moja babcia była najstarszą siostrą Bolesława Wiechuły. Został aresztowany podczas tzw. wielkiej wsypy w czerwcu 1943 roku, na skutek czego praktycznie cała nasza rodzina została rozstrzelana albo przynajmniej przez jakiś czas więziona. Babcia wróciła z aresztu. Zmarła w 1986 roku. Pamiętam, że u niej w Katowicach-Piotrowicach zawsze był wałkowany temat tej tragedii – powiedział „Głosowi" wrocławianin.

W czwartek przy pomniku ofiar harcmistrz Władysław Kristen wezwał do apelu wszystkich poległych oraz przypomniał działalność na rzecz ruchu oporu zamordowanych Polaków. Okolicznościowy program artystyczny wykonali uczniowie z miejscowej czeskiej szkoły oraz polskiej podstawówki z Jabłonkowa. Podczas składania kwiatów przy pomniku kapela „Nowina" grała nastrojowo „Płyniesz, Olzo". Na zakończenie przy jej akompaniamencie oraz z towarzyszeniem Władysława Czepca i jego wnuka Adama odśpiewano wspólnie „Ojcowski dom".

Ze zniczami i wiązankami kwiatów przyszli oddać hołd ofiarom niemieckiej przemocy przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, gminy Mosty koło Jabłonkowa, Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Harcerstwa Polskiego i innych organizacji i stowarzyszeń. Pojawili się też mieszkańcy, którzy udział w tego rodzaju uroczystościach uważają za swój patriotyczny obowiązek.

– Po tej tragedii miał zostać tylko suchy zapisek w mosteckiej księdze Urzędu Stanu Cywilnego: „Hinrichtung durch den Strang" (Egzekucja przez powieszenie – przyp. BS). Ale my pamiętamy i przypominamy potomnym te ofiary bestialskich działań nazistów niemieckich – stwierdził Stanisław Gawlik.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

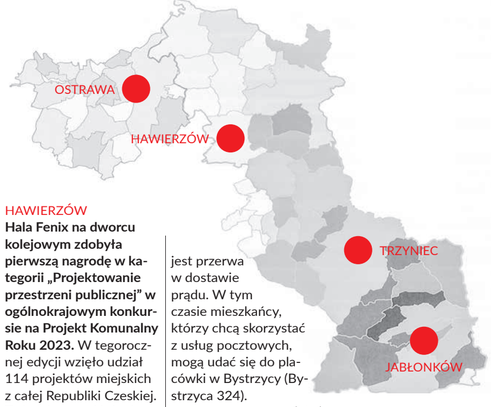

HAWIERZÓW
Hala Fenix na dworcu kolejowym zdobyła pierwszą nagrodę w kategorii „Projektowanie przestrzeni publicznej" w ogólnokrajowym konkursie na Projekt Komunalny Roku 2023. W tegorocznej edycji wzięło udział 114 projektów miejskich z całej Republiki Czeskiej. To kolejne wyróżnienie dla hawierzowskiego obiektu, który po przebudowie stał się zapleczem sportowym i miejscem do organizacji koncertów, spektakli, wykładów czy wystaw. – Podjęcie się tak ogromnego projektu wymagało dużej odwagi, jasnej wizji oraz zaufania wszystkich współpracowników i inwestorów. Dzięki nam wszystkim hala Fenix stała się perełką miasta – ocenił Josef Bělica, prezydent Hawierzowa.
(klm)

JABŁONKÓW
W środę 1 listopada Urząd Pocztowy będzie nieczynny w godzinach 10.00-12.00. Powodem jest przerwa w dostawie prądu. W tym czasie mieszkańcy, którzy chcą skorzystać z usług pocztowych, mogą udać się do placówki w Bystrzycy (Bystrzyca 324).
(klm)

OSTRAWA
Miesiąc wcześniej, niż planowano, został zakończony remont ul. Průběžnej w Porubie. Firma, która była odpowiedzialna za przebudowę, przyspieszyła prace, dzięki czemu już w ubiegłym tygodniu wyremontowana droga z nową nawierzchnią i namalowanymi na niej znakami poziomymi została oddana do użytku.
(klm)

TRZYNIEC
16 dni sprzątania i 222 worki pełne śmieci – to bilans projektu „Trzyniecki bon żywieniowy", który motywuje osoby bezdomne do sprzątania ulic. Od połowy czerwca do końca września w każdy piątek grupa czterech osób sprzątała wskazane lokalizacje. Za dwie godziny pracy otrzymywali cztery bony na posiłki o wartości 50 koron. W sumie wydano 254 bony żywnościowe, a uczestnicy projektu spędzili 32 godziny na sprzątaniu ulic Trzyńca. Urzędnicy zapowiadają kontynuowanie projektu i wskazują, że cieszy się on zainteresowaniem – w niektóre dni sprzątania zjawiały się niezapisane osoby, licząc, że zwolni się miejsce i będą mogły wziąć udział w pracach.
(klm)

Czas na narty

16 grudnia ma ruszyć sezon zimowy w Szczyrk Mountain Resort, największym ośrodku narciarskim w Polsce. Jego dyrektor Grzegorz Przybyła powiedział Polskiej Agencji Prasowej, że w poniedziałek ruszy sprzedaż karnetów. Będą droższe w porównaniu z ubiegłorocznymi średnio o 13 procent.

– Czekamy na pierwsze przymrozki. Oczywiście, jeśli warunki będą sprzyjające, to ośrodek zostanie otwarty wcześniej – powiedział rzecznik Szczyrk Mountain Resort Jacek Kufel.

Dyrektor ośrodka Grzegorz Przybyła poinformował, że sprzedaż online gopassów, czyli karnetów na wyciągi, rozpoczęła się w poniedziałek 30 października. Będzie bazowała na systemie elastycznych cen: kupując wcześniej – będzie taniej. Na cenę będzie też wpływało prognozowane obłożenie.

– Ceny w porównaniu z poprzednim sezonem wzrosną średnio o 13 procent, choć szacujemy, że koszty utrzymania i funkcjonowania ośrodka wzrosną o 20 procent. Utrzymana zostanie korzystna różnica między cenami karnetów kupionych online i w kasach. W sieci będzie można je nabyć od 20 do 55 procent taniej. Kluczowy będzie czas zakupu – wyjaśnił Grzegorz Przybyła.

Dodajmy, że od 25 grudnia do 17 marca w Szczyrku będzie kursował darmowy skibus. Utrzymywany będzie przez SMR. **(PAP)**

Jeszcze więcej zieleni

Obok kościoła św. Barbary w Karwinie-Łąkach będzie bardziej zielono. Parafianie razem z proboszczem ks. Rolandem Manowskim posadzili tam własnoręcznie 60 nowych drzewek i 25 krzaków.

– Pochodzę z Górnego Śląska, o którym zawsze mówiono, że to region przemysłowy, brzydki, czarny i zakopcony. Karwina i okolice, gdzie jeszcze niedawno wydobywano węgiel, były traktowane podobnie. Obecnie to się jednak zmienia. Pomyślałem więc, że skoro w Stonawie mamy piękne, zadbane ogrody koło plebanii, to możemy coś podobnego zrobić w Łąkach – mówi proboszcz stonawskiej i łęckiej parafii.

Nowy kościół w Łąkach, stojący nieopodal głównej drogi między Karwiną i Czeskim Cieszynem, został wzniesiony w 2001 roku. Dziesięć lat temu ze środków OKD przeznaczonych na odnowę zieleni została tam posadzona alejka drzew.

– Uważam, że to za mało. Dlatego postanowiliśmy posadzić drzewa wokół całego obiektu. Kiedy podrosną, stworzą żywą zieloną ścianę, a latem będą rzucały cień na rozgrzany plac kościelny. Wybraliśmy same iglaki – sosny, świerki, cyprysy, jałowce i kosodrzewinę, ponieważ nie zrzucają liści, są piękne przez cały rok i ładnie pachną – przekonuje ks. Manowski.

● **Na posadzenie drzewek wybrano październikową sobotę.** Fot. parafia w Łąkach

Na posadzenie drzewek specjalnie wybrano październik, który jest najbardziej odpowiednią porą do tego rodzaju prac. W okresie jesienno-zimowym występuje bowiem najwięcej opadów, dzięki czemu rośliny zdążą się do wiosny i letnich upałów zakorzenić. **(sch)**

KUPON

TACY JESTEŚMY

Nominowany do nagrody

Imię i nazwisko głosującego

Telefon

»Tacy Jesteśmy« – trwa głosowanie

Trwa głosowanie w organizowanym przez Kongres Polaków w RC plebiscycie „Tacy Jesteśmy". Każda osoba może oddać dwa głosy na wybraną kandydaturę – jeden głos za pośrednictwem SMS-a i jeden za pośrednictwem oryginalnego kuponu, jaki jest zamieszczany w „Głosie".
Mieszkańcy naszego regionu z uwagą śledzą przebieg głosowania, oddając głosy na swoich faworytów. Przy tej okazji warto wyjaśnić wątpliwości, jakie pojawiają się w związku z głosowaniem. – Z jednego numeru telefonu można wysłać tylko jeden głos. A kupony muszą być oryginalne, wycięte z „Głosu". Nie można ich kopiować, skanować, kserować i potem wysłać e-mailem. Każdy głos musi zostać wysłany na oryginalnym kuponie, jaki jest zamieszczany w „Głosie" – podkreśla Aneta Roszka.
SMS-a z nazwiskiem nominowanej osoby lub nominowanego zespołu oraz z danymi głosującego należy wysyłać na nr tel. kom. 736 627 021 do 10 listopada włącznie. Tego samego dnia zostanie opublikowany w „Głosie" ostatni kupon. Kupony z „Głosu" można dostarczyć osobiście do Kancelarii Kongresu Polaków lub wysłać pocztą na adres: Kancelaria Kongresu Polaków w RC, ul. Grabińska 458/33, 737 01 Czeski Cieszyn (decyduje data stempla pocztowego). Osoby, które oddadzą głos na kuponach, wezmą udział w losowaniu nagrody rzeczowej. **(klm)**

Rondo gotowe

Uwaga kierowcy! W Czeskim Cieszynie pojawiło się nowe rondo. Zostało utworzone na skrzyżowaniu ulic Dworcowej i Strzelniczej. To efekt zakończonej właśnie przebudowy ul. Dworcowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Čapka do skrzyżowania ze Strzelniczą.
Drogowcy ustawiali nowe znaki drogowe i malowali znaki poziome na jezdni w sobotę 28 października. Najważniejszą zmianą jest rondo, jakie zostało utworzone na skrzyżowaniu ulic Dworcowej i Strzelniczej poprzez poszerzenie pasa drogi i namalowanie na jezdni białego okręgu oraz znaków poziomych wyznaczających skrzyżowanie o ruchu okrężnym. O zmianach w organizacji ruchu informują tymczasowe tablice oraz znaki drogowe.
Oprócz tego na jezdni zostały wymalowane znaki wyznaczające miejsce przystankowe dla autobusów oraz przejścia dla pieszych. A pasażerowie komunikacji miejskiej zyskali nowe wiaty przystankowe. **(klm)**

W SKRÓCIE...

Wyższy zasiłek wychowawczy

Podwyżka zasiłku wychowawczego przybiera coraz bardziej konkretne kształty. W piątek Izba Poselska Parlamentu RC uchwaliła jego wysokość na poziomie 350 tys. koron. To o 50 tys. koron więcej, niż pobierali dotąd rodzice opiekujący się przez cały dzień dzieckiem w wieku do 4 lat.
Nowela, która została przyjęta przez posłów niemal jednogłośnie, trafi teraz do Senatu. Wyższy zasiłek wychowawczy ma obowiązywać od 1 stycznia przyszłego roku i dotyczyć rodziców dzieci, które urodzą się po tej dacie.
Chociaż posłowie KDU-ČSL starali się przeforsować dwukrotnie wyższy zasiłek dla rodziców dwojaczków lub trojaczków, pozostanie on na poziomie 150 proc. stawki podstawowej tego świadczenia i wyniesie 525 tys. koron.
Nie został zaakceptowany też opozycyjny projekt podniesienia zasiłku wychowawczego do wysokości 400 tys. koron. **(sch)**

●●●

Wnioski do 5 listopada

To już ostatni dzwonek, żeby złożyć wniosek o dofinansowanie na różnego rodzaju projekty, dofinansowane przez państwo polskie. Przypomina o tym Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie" im Jana Olszewskiego. Uwaga, termin mija 5 listopada.
– Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego przypomina o trwającym naborze na wnioski o dofinansowanie projektów działań zaplanowanych na 2024 rok w obszarach: edukacja, kultura i promocja Polski na świecie, publikacje, dziedzictwo kulturowe i historyczne, aktywizacja środowisk, pomoc charytatywna i socjalna oraz wsparcie mediów – czytamy w e-mailu, który dotarł do redakcji.
Ważna wiadomość jest taka, że do warszawskiej fundacji zajmującej się na co dzień wspieraniem Polaków żyjących poza granicami kraju, można także składać wnioski 2- i 3-letnie, które będą realizowane w latach 2024-2025 oraz 2024-2026. Więcej informacji wszyscy zainteresowani znajdą pod tym linkiem: https://pol.org.pl/wnioski-projektowe-na-2024-2025-i-2026-rok/. Pracownicy fundacji zastrzegają, że wnioski będą przyjmowane na załączonych formularzach. Należy je wysyłać na adres: wnioski@pol.org.pl. Więcej informacji można uzyskać pod nr. telefonów 48 22 628 55 57 lub +48 516 199 169. **(wot)**

●●●

Nowe oświetlenie

Dokładnie 1002 oprawy oświetleniowe zostaną wymienione do 4 grudnia na ulicach Trzyńca. To efekt projektu dotyczącego przebudowy oświetlenia publicznego, jaki właśnie realizuje miasto. Jego rezultatem będzie duża oszczędność zużycia energii elektrycznej (o ponad 80 proc.), a co za tym idzie zmniejszenie kosztów o około milion koron rocznie. Aktualnie została już wymieniona jedna trzecia wszystkich opraw oświetleniowych, a nowy system jest sukcesywnie sprawdzany i dostosowywany m.in. do nowych wartości prądu. Dlatego też może się zdarzyć, że oświetlenie publiczne będzie włączone w ciągu dnia, a w nocy wyłączone.
Jeżeli Trzyniec otrzyma pieniądze z Narodowego Planu Odbudowy z Ministerstwa Przemysłu i Handlu na kolejny przygotowany już projekt, wymiana oświetlenia będzie kontynuowana w przyszłym roku. **(klm)**

»Stryki« to fajna zabawa

Jakim przysmakiem mogą być placki ziemniaczane, w Piotrowicach wiedzą doskonale. I chociaż ich przygotowanie wymaga długich godzin pochylania się nad rozgrzaną patelnią, co roku w Domu PZKO organizują „Strykówkę”.

● Adam Michalski, czyli mistrz „stryków”.

● Kiedy już wszyscy najedli się do syta, Jolanta Janusz usiadła wreszcie do swojego „stryka”.
Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Piotrowicka „Strykówka” łączy pokolenia – spotykają się tutaj seniorzy i przedstawiciele średniego pokolenia, a także mieszkańcy z obu stron polsko-czeskiej granicy. Najstarszą uczestniczką była Wanda Fuskowa. W sobotę skończyła 98 lat, toteż impreza w Domu PZKO rozpoczęła się od składania jej życzeń urodzinowych. Takich spotkań jak „Strykówka” nigdy nie opuszcza. Zresztą jako długoletniej szefowej piotrowickiego Klubu Kobiet, a obecnie wciąż jeszcze członkini zarządu miejscowego koła PZKO nawet nie wypadałoby jej nie być na miejscu. – Lubię tutaj przychodzić. Poza tym regularnie uczestniczę również w spotkaniach Aktywnego Seniora w Zebrzydowicach – zdradza „Głosowi”.

Przedstawiciele wspomnianego stowarzyszenia, którzy z kolei odwiedzają piotrowiczan na ich imprezach, siedzą przy sąsiednim stole i raczą się „strykami”. Przyznają, że są smaczne, po czym dzielą się ze mną własnymi doświadczeniami z przyrządzania tej ziemniaczanej potrawy. Jedna z pań robi placki bezglutenowe, inna z kolei preferuje kminek. – Tak, są dobre. W domu rzadko robię „stryki”, a tu jest okazja, żeby ich skosztować – potwierdza piotrowiczanka Helena Jurankowa. Na „Strykówkę” do Domu PZKO przyszła w sobotę po raz pierwszy na zaproszenie koleżanki. Stałym bywalcem tej imprezy jest natomiast siedzący naprzeciwko Otmar Zolich. Kiedy wszyscy zdążyli zaspokoić pierwszy apetyt, wyciąga akordeon i rozpoczyna nucić pierwszą piosenkę. „Płyniesz, Olzo” znają tu wszyscy.

Kiedy w sali śpiewy i rozmowy trwają w najlepsze, a goście w tak zwanym międzyczasie raczą się dla odmiany ciastami domowej roboty, w kuchni od kilku godzin nic się nie zmienia. Przy patelni stoi Adam Michalski i przewraca „stryki” z jednej strony na drugą, pilnując, by dobrze się upiekły, ale nie za bardzo. – O godz. 14.00 rozpoczęliśmy obierać ziemniaki, a godzinę później pierwsze „stryki” były już gotowe. Mamy tu 30-kilogramowy zapas kartofli, nikt z gości nie wyjdzie stąd głodny – zapewniają jego pomocnicy Jarosław Mira i Radim Janusz.

– Stosuję specjalną receptę, która osnuta jest tajemnicą. Jednak mogę zdradzić, że ziemniaki wyrosły w Piotrowicach, a jajka zniosły piotrowickie kury. Do tego dodajemy mąkę, sól, kminek, majeranek, czosnek i „stryki” są gotowe – mówi pół żartem pół serio Adam Michalski. Bardziej doświadczonego specjalisty od smażenia tego ziemniaczanego przysmaku na próżno szukać w okolicy. – Na „Gorolu” pomagam kolegom w łomniańskiej budzie. Takich „stryków” przygotowałem już chyba ze cztery tysiące – przekonuje.

Nad całością czuwają prezes Zdzisław Mikula i jego zastępca Jolanta Janusz. – Miejscowe Koło PZKO w Piotrowicach liczy 70 członków. Tak jak w innych niedużych kołach, działalność opiera się na zaangażowaniu kilku rodzin. Mamy dobre warunki, żeby ją rozwijać. Ponieważ Dom PZKO jest własnością gminy, nie musimy martwić się o remonty, a korzystamy z niego bezpłatnie. Dziś będziemy się tutaj bawić do późnej nocy – podsumowuje wiceprezeska. ◢

Plebiscyt, który się nie odbył

W siedzibie Muzeum Těšínska w Czeskim Cieszynie można od dziś zwiedzać wystawę zatytułowaną „Plebiscit 1920/Plebiscyt 1920”. Jest to projekt zrealizowany przy współpracy polskich i czeskich historyków przez Uniwersytet Śląski w Opawie i Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie. W Polsce ekspozycja została pokazana na początku maja ub. roku. Jej autorem jest historyk opawskiej uczelni Tomáš Rusek.

Kurator czeskocieszyńskiej odsłony „Plebiscytu 1920”, historyk Muzeum Těšínska Martin Krůl zapewniał, że chodzi o jak najbardziej obiektywne przedsięwzięcie historyków z obu brzegów Olzy. Niektórzy z nich, jak Daniel Korbel czy dyrektorka cieszyńskiego muzeum Irena French przyszli na czwartkowy wernisaż. Ich celem było pokazanie plebiscytowej zawieruchy z punktu widzenia zarówno Czechów i Polaków, jak i mniejszości niemieckiej oraz ślązakowców. – W sporze o Śląsk Cieszyński mało pamięta się o Niemcach, ale oni też byli w to zaangażowani, domagając się autonomii – zauważyła w rozmowie z „Głosem” Irena French.

Okres sporu o Śląsk Cieszyński w latach 1918-1920 został opisany chronologicznie na 14 panelach oraz udokumentowany archiwalnymi fotografiami, dokumentami i mapami. W Muzeum Těšínska plansze zostały uzupełnione o trójwymiarowe eksponaty pochodzące z jego zbiorów. Pokazują one np. żołnierza włoskiej chorągwi Monte Baldo w oryginalnym mundurze oraz czeskiego żandarma, a także wiele ulotek propagandowych, mających przekonać czytelnika o słuszności żądań poszczególnych stron konfliktu.

– Plebiscyt był częścią składową dwuletniego czechosłowacko-polskiego sporu o terytorium Śląska Cieszyńskiego. Był to okres, który należał do tych najbardziej tragicznych i rzutował na stosunki między mieszkańcami przez wiele kolejnych dziesięcioleci – podkreślił Martin Krůl.

Dziś wiemy, że plebiscyt, w którym mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego mieli zadecydować, do jakiego państwa chcą należeć, w końcu się nie odbył. Napięta sytuacja, mimo wycofania się wojsk polskich i czechosłowackich z regionu i zastąpienia ich w celu zachowania bezpieczeństwa przez bataliony francuskie i włoskie, była nie do utrzymania. Ostateczne słowo należało więc do Rady Ambasadorów, która podczas konferencji paryskiej, 28 lipca 1920 roku wyznaczyła granicę na Olzie, dzieląc miasto Cieszyn i Śląski Cieszyński na dwie części. – Na podstawie decyzji Rady Ambasadorów po raz pierwszy od swojego powstania pod koniec XIII wieku terytorium Księstwa Cieszyńskiego zostało rozdzielone granicą państwową. Czechosłowacji przypadło 1273 km kw. (55,6 proc.) z 279 tys. obywateli, a Polsce 1013,2 km kw. (44,4 proc.) z 137 tys. obywateli – czytamy na ostatnim panelu wystawy. **(sch)**

● Uczestnicy wernisażu przyglądają się ulotkom propagandowym. Fot. BEATA SCHÖNWALD

NASZA RECENZJA

»Bajka« apeluje o pokój

21 października „Bajka” Teatru Cieszyńskiego wystawiła premierowo spektakl „Opowieści indiańskiej babci” według scenariusza i w reżyserii Víta Bruknera. Na scenie zagrali Dorota Grycz, Wanda Michałek, Tomáš Chudoba oraz Jakub Tomoszek.

Małgorzata Bryl-Sikorska

Tym razem „Bajka” zaprosiła dzieci do indiańskiej wioski. Jej mieszkańcy „chronią i czczą świętą ziemię, której serce bije w rytm bębnów i której oddechem jest wiatr. Gdzie woda jest czysta, niebo niebieskie, a gwiazdy śpiewają swoją pieśń”. Historia rozgrywa się w bliżej nieokreślonym czasie i miejscu. Główny bohater przedstawia indiańską babcię, która sięgnie kilka, kilkadziesiąt, a może nawet i kilkaset lat wstecz, by wydobyć niesamowitą historię o dzielnym chłopcu Mato Tope wychowanym przez niedźwiedzicę. Wśród wielu zapierających dech w piersiach przygód dzielnego Indianina będzie też największe wyzwanie – zdobyć czerwony kamień i uniemożliwić wybuch wojny między dwoma indiańskimi plemionami. Czy Mato Tope odkryje czerwony kamień? Odpowiedź na to pytanie przyniesie finał przedstawienia.

●●●

Fot. KARIN DZIADEK

„Bajka” jak zwykle zaskoczyła bogactwem form lalkowych. Za scenografię i muzykę odpowiadał Jakub Šulík, kostiumy dla lalek przygotowała Ivana Kolondrowa, zaś lalki wykonał Pavel Skorkovský. Na scenie stanął klasyczny parawan, zza którego aktorzy animowali drobnymi płaskimi kukiełkami i drewnianymi lalkami. Pojawiła się także forma teatru cieni, duże pomysłowo animowane przedmioty, a także gra aktorska w żywym planie. Niemałą rolę odgrywało oświetlenie – tworzące wiele plastycznych, wyrazistych scen. Warto wymienić tu teatr cieni, ulewę wywołującą euforię wśród dzieci siedzących blisko sceny czy pełną ekspresji scenę walki Indianina Mato Tope o czerwony kamień.

●●●

„Opowieści indiańskiej babci” przedstawiają świat, o którym wielu ze współczesnych już zapomniało – gdy człowiek i przyroda stanowili jedność; gdy człowiek szanował zwierzęta; gdy dzięki wierzeniom i rytuałom świat wydawał się prostszy; gdy największą mądrością było zapobiegać wojnie, a nie ją wywoływać. W finale spektaklu Vít Brukner ustami aktorów nawołuje do pokoju. To ważna i znamienna puenta szczególnie w dzisiejszych niespokojnych czasach. Warto porozmawiać i z najmłodszymi dziećmi o pokoju oraz szlachetności, a ten spektakl będzie idealnym punktem wyjścia do takich rozmów. Moi synowie – Maksio i Julek – patrzyli na scenę jak zahipnotyzowani. Po wyjściu z teatru młodszy trzyletni Julek zapytał: „A jutro znowu to zobaczymy?”. I to chyba najlepsza rekomendacja dla tego przedstawienia. ◢

WYDARZY SIĘ W LISTOPADZIE

Na 100-lecie organów

Organy kościoła Jezusowego w Cieszynie to największe zabytkowe organy koncertowe na Śląsku Cieszyńskim. W listopadzie mija 100 lat, odkąd znana na całym świecie firma Wilhelma Sauera z Frankfurtu nad Odrą wybudowała w Cieszynie swój instrument, rozbudowując poprzednie, mechaniczne organy Franza Horziczki z Frydku z 1875 roku.

W latach 2014-2016 instrument przeszedł generalny remont, który przywrócił mu pełną sprawność techniczną i brzmieniową. Ograny służą nadal kolejnym pokoleniom Cieszyniaków podczas nabożeństw i licznych koncertów, m.in. w ramach festiwalu Koncerty Wyższobramskie i Międzynarodowej Dekady Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej.

Parafia Ewangelicko-Augsburska serdecznie zaprasza na koncert jubileuszowy z okazji 100-lecia organów kościoła Jezusowego, który odbędzie się w piątek 3 listopada o godzinie 18.00 w kościele Jezusowym. Wystąpią: Kantorei Schwabach (Niemcy), Schwabacher Posaunenchor, Cieszyński Chór Kościelny, Wyższobramski Chór Kameralny.

W programie koncertu znajdą się zarówno wielkie dzieła organowe, m.in. Jana Sebastiana Bacha, Maxa Regera i Jana Gawlasa, jak również muzyka chóralna. Dzięki zachowanym programom koncertu z 1923 roku, wiadomo, że na poświęceniu organów zabrzmiał m.in. 8-głosowy psalm 43 „Richte mich Gott” („Bądź sędzią moim, Boże”) Feliksa Mendelssohna-Bartholdiego. Po stu latach wykonają go wspólnie: Ewangelicki Chór Kościelny, Wyższobramski Chór Kameralny oraz członkowie Kantorei Schwabach pod dyr. Zoltána Suhó-Wittenberga. Wstęp wolny. **(r)**

●●●

30 lat później...

Były tutaj przed 30 laty i będą ponownie. W niedzielę 12 listopada w Ośrodku Kultury „Strzelnica” zaśpiewają „Wołosatki”. Ich koncert rozpocznie się o godz. 15.00 i będzie stanowić ważny punkt programu wielkiego finału zabawy turystyczno-sportowej „Przez kopce”, organizowanej przez PTTS „Beskid Śląski” i Drużynę Harcerską „Czarne Pantery” z Trzyńca.

Harcerski Zespół Wokalno-Instrumentalny „Wołosatki” to legenda polskiej piosenki harcerskiej. Powstał w 1974 roku w związku z I Festiwalem Piosenki Turystycznej w Wołosatem w Bieszczadach. Na Zaolziu gościł w 1993 roku na pierwszej edycji Festiwalu Piosenki Harcerskiej w Lutyni Dolnej.

– Powstał pomysł, żeby zaprosić go tutaj ponownie i zorganizować wspólne śpiewanie harcerskich piosenek. Wiele osób pamięta ten występ w Lutyni Dolnej i cieszy się, że „Wołosatki” przyjadą do nas. Zapraszamy jednak nie tylko byłych i obecnych harcerzy, ale wszystkich miłośników harcerskiego śpiewania oraz naszych beskidzkich „kopców”. Koncert organizujemy dla wszystkich bez wyjątku – przekonuje drużynowa „Czarnych Panter” Andrea Szymeczek. Jak zaznacza, te wszystkie ogólnie znane piosenki, które harcerze śpiewają przy ogniskach, jak „Po Beskidzie błądzi jesień” czy „Bieszczadzki trakt”, to właśnie utwory z repertuaru „Wołosatek”.

Zanim jednak muzyka i śpiew wypełnią wnętrza „Strzelnicy”, starsi uczestnicy finału drugiej edycji „Przez kopce” wezmą udział w miejskiej grze terenowej po Cieszynie, a młodsi w warsztatach twórczych. Natomiast po koncercie odbędzie się losowanie nagród. Obejmie ono tych, którzy zgodnie z regulaminem zabawy, w terminie do 31 bm. zdobędą dziesięć wyznaczonych beskidzkich szczytów i udokumentują ten fakt zdjęciami. **(sch)**

80

lat liczy ksiądz z okolic Piacenzy we włoskim regionie Emilia-Romania, który pełni posługę w 12 parafiach. Jak powiedział lokalnej gazecie, każda niedziela jest dla niego jak „Tour de France”, z tą różnicą jednak, że między kościołami nie porusza się na rowerze, ale samochodem, żeby wszędzie zdążyć odprawić mszę.

Miejscowy dziennik „Liberta” napisał, że ksiądz Luciano Tiengo jest od 20 lat proboszczem parafii w miejscowości Farini, liczącej tysiąc mieszkańców. Łącznie zaś pełni posługę w dwunastu okolicznych wspólnotach. We wszystkich małych miejscowościach odprawia msze zgodnie z bardzo precyzyjnym kalendarzem, aby zdążyć do wyznaczonych parafii, gdy w niedzielę jest jego kolej.

Dochodzą również dodatkowe uroczystości, przede wszystkim pogrzeby.

Jak powiedział ksiądz-rekordzista, z okazji Wszystkich Świętych i Zaduszek odprawi msze na 12 cmentarzach.

Ksiądz Tiengo zapytany o to, czy bywa zmęczony, odparł: „Tak, w każdy poniedziałek po tym, jak kończę ten Tour de France”. **(PAP)**

SPORT

PIŁKARSKI SERWIS

Janusz Bittmar

FORTUNA LIGA

PILZNO – KARWINA 0:1

Do przerwy: 0:0. **Bramka:** 76. Čavoš. **Karwina:** Holec – Traore (70. Budínský), Krčík, Bederka, Fleišman – Boháč, Moses (84. Žák) – Memić, Čavoš (84. Antovski), Iván (63. Bartl) – Adeleke (84. Ezeh).

To była prawdziwa reklama futbolu ze szczęśliwym końcem dla Karwiny. Zespół Juraja Jarábka w meczu 13. kolejki sensacyjnie zwyciężył na boisku faworyzowanej Viktorii Pilzno. Obie drużyny pokazały futbol „na tak".

W niedzielnym popołudniowym spotkaniu pomiędzy Pilznem i Karwiną to gospodarze byli zdecydowanymi faworytami. Niemniej karwiniacy, którzy pod wodzą Juraja Jarábka wreszcie zaczęli grać futbol, a nie mieszankę rugby i siatkówki, od pierwszych minut nastawili się na odważną, ofensywną piłkę. Akcje przelewały się z jednej strony na drugą, w roli głównej brylowali zaś obaj golkiperzy. Świetne spotkanie zaliczył słowacki bramkarz Holec, który zwłaszcza w drugiej połowie popisał się fantastycznymi interwencjami.

Pilzno miało więcej z gry do 70. minuty, potem jednak jak gdyby z gospodarzy, czujących w nogach trudy czwartkowego pucharowego starcia z Dinamem Zagreb, zeszło na chwilę powietrze, co karwiniacy skrzętnie wykorzystali. Bohaterem przyjezdnych został Čavoš, który w 76. minucie z dośrodkowania Budínskiego zdobył jedynego gola w zaciętym meczu. Pomocnik MFK Karwina zdecydował się na ostry strzał głową, nie dając szans Baierowi w pilzneńskiej bramce. Zimny kubeł obudził gospodarzy, Holec nie dał się jednak zaskoczyć, broniąc wszystkie pilzneńskie okazje.

Słowacki szkoleniowiec Karwiny Juraj Jarábek, który przejął drużynę pod koniec września po słabych wynikach jego poprzedników, świętuje z klubem drugie z rzędu zwycięstwo i co ważne, drugie z czystym kontem.

– Kiedy wszyscy w drużynie zagrają ponadprzeciętnie, a do tego rewelacyjnie broni bramkarz, można wygrać nawet z tak klasowym zespołem, jak Pilzno – ocenił wygraną Jarábek.

5 listopada fani futbolu doczekają się atrakcyjnych derbów Karwina – Ostrawa. Początek meczu na stadionie w Karwinie-Raju o godz. 15.00.

OSTRAWA – JABLONEC 0:1

Do przerwy: 0:0. **Bramka:** 84. Chramosta. **Ostrawa:** Letáček – Ndefe (62. Juroška), Lischka, Pojezný, Kpozo – Rigo – Buchta (88. Fadairo), Šín, Kubala (62. Almási), Ewerton – Tanko (77. Klíma).

Pojedynek na Miejskim Stadionie w Ostrawie-Witkowicach trzymał w napięciu do ostatnich minut, wszyscy zadawali sobie zaś jedno pytanie: czy Banik rozbije szczelny mur defensywnie nastawionego w sobotnim spotkaniu Jablonca, czy też goście z jednego z licznych kontrataków sięgną po komplet punktów. Wypełnił się drugi scenariusz – Chramosta w 84. minucie z podania Houski na granicy spalonego płaskim strzałem nie dał szans Letáčkowi w ostrawskiej bramce.

Ostrawianie przegrali u siebie pierwsze spotkanie w sezonie 2023/2024, zaskakująco jednak z przeciętnym Jabloncem grającym w poprzednich kolejkach Fortuna Ligi bez błysku. Ekipa Banika poległa w ataku pozycyjnym prowadzonym w przewidywalnym stylu, łatwym do rozszyfrowania przez rywala. Mimo wszystko podopieczni trenera Pavla Hapala wypracowali sobie kilka niezłych sytuacji do strzelenia gola. Najbliżej zdobycia bramki był przy stanie 0:0 Ewerton, strzał z dystansu Brazylijczyka wypożyczonego do Banika ze Slavii Praga wybił z największym trudem nad poprzeczkę jablonecki bramkarz Hanuš.

– Goście zagrali umiejętnie z kontry i właśnie po jednej takiej szybkiej akcji przesądzili o swoim zwycięstwie. Nie pozostaje nam nic innego, jak w środę wygrać pucharowe spotkanie ze Zlinem, by zrehabilitować się w oczach naszych kibiców – stwierdził trener Ostrawy Pavel Hapal. Jutrzejszy mecz 4. rundy Pucharu MOL pomiędzy Ostrawą i Zlinem rozpoczyna się na Miejskim Stadionie w Witkowicach o godz. 17.30.

W innych meczach 13. kolejki: Hradec Kr. – Teplice 1:0, Cz. Budziejowice – Pardubice 0:1, Ołomuniec – Zlin 0:0, Slovácko – Liberec 1:1, Ml. Bolesław – Sparta Praga 3:1, Bohemians – Slavia Praga 0:2. **Lokaty:** 1. Slavia 33, 2. Sparta 32, 3. Ml. Bolesław 23,... 6. Ostrawa 21, 12. Karwina 13 pkt. **W następnej kolejce:** Karwina – Ostrawa (niedz., 15.00).

MŚLF

TRZYNIEC – UHERSKI BROD 8:1

Do przerwy: 4:0. **Bramki:** 1. Machuča, 13. Vlachovský, 29. Maksić, 31. i 60. Zinhasović, 63. Vlachovský, 73. i 87. Dedič – 91. Votava. **Trzyniec:** Fabisz – Vlachovský, Brak, Maksić, Omasta – Samiec, Machuča (63. Bartůněk) – Bouguetouta (74. Brodziansky), Zinhasović (68. Dedič), Clement (68. Vučićević) – Holík (74. Martin Klocek).

Piłkarze Trzyńca odpalili petardę. Podopieczni Martina Pulpita w ofensywnym koncercie zmiażdżyli łagodnych jak baranki piłkarzy z Uherskiego Brodu. Goście przegrywali od 1. minuty po bramce Machučy, którego świetnie wystawił Omasta. Do przerwy było 4:0 dla Trzyńca, a grający jak w transie gospodarze nie zamierzali pofolgować również w drugiej połowie. I tak zrodziła się najwyższa wygrana Trzyńca od czasów pamiętnej pokazówki z sezonu 2012/2013, kiedy to podbeskidzki klub rozbił 8:0 Rosice (wówczas również występując w trzeciej lidze).

Piłkarzom Karwiny (białe stroje) udał się w Pilźnie majstersztyk. Fot. fcviktoria

KARWINA B – BOHUNICE 2:1

Do przerwy: 1:0. **Bramki:** 39. Franko, 58. Ojora – 68. Suchý. **Karwina B:** Lapeš – Zedníček, Trček, Motyčka, Ražnatović – Brzóska (79. Molitorisz), Ayaosi – Franko (69. Jurga), Vinicius (79. Jurčák), Ojora (86. Fukala) – Doležal.

Trzecie zwycięstwo z rzędu zrodziło się w Karwinie w lekkim bólu. Pojedynek z ostatnim zespołem tabeli miał być spacerem po plaży, ale po kontaktowym trafieniu Suchego „wellness futbol" zamienił się w niezłą nerwówkę. Podopieczni Marka Bielana w końcu jednak wyszli zwycięsko z tej batalii, zdobywając nauczkę na przyszłość. W trzeciej lidze bowiem nawet outsider potrafi zagrać ambitnie.

OSTRAWA B – ZLINSKO 0:1

Do przerwy: 0:1. **Bramka:** 30. samob. Měkota. **Ostrawa B:** Markovič – Krupička, Říha, Měkota, Š. Hapal – Holaň, Grygar (46. Bewene), Drozd (86. Temel) – Málek (63. Látal), Jamiu, Šudák (79. Bitta).

Serię trzynastu meczów bez porażki rezerw Banika przerwali w niedzielę piłkarze Zlinska, a tak na dobrą sprawę... stoper rezerw Ostrawy Patrik Měkota, który po rzucie rożnym Zlinska skierował piłkę niefortunnie do własnej bramki. Ekipa Jozefa Dvorníka pomimo przegranej pozostała w fotelu lidera MŚLF.

W innych meczach 13. kolejki: Slovácko B – Hulczyn 2:1, Uniczów – S. Brno 3:2, Frydlant n. O. – Znojmo 0:2, Hodonin – Hranice 2:0, Rosice – Zlin B 2:1. **Lokaty:** 1. Ostrawa B 29, 2. Uniczów 27, 3. Karwina B 27,... 6. Trzyniec 22, 10. Frydek-Mistek 19 pkt. **W następnej kolejce:** Hranice – Karwina B (piątek, 17.30), Ostrawa B – Trzyniec (niedz., 10.15).

DYWIZJA F

BOGUMIN – BŘIDLIČNÁ 2:1

Do przerwy: 2:1. **Bramki:** 26. Fr. Hanus, 35. Blejchař – 45. samob. Mooc. **Bogumin:** Jakub Kodeš – Kubík, Václavíček, Jan Kodeš – Blejchař – Bloksch, Zdunek, Mooc (86. Kouadio), Ferenc (70. Malysz) – Touré (65. Marič), Fr. Hanus.

W Boguminie radość ze zwycięstwa przeplatana jest wyrzutami sumienia w stosunku do kibiców, którzy zmuszeni byli oglądać na Stadionie Pavla Srníčka mało atrakcyjny, atletyczny futbol spowodowany m.in. złym stanem murawy po ulewnym deszczu. Gwiazdą spotkania został doświadczony František Hanus, który zagrał nietypowo w ataku. 41-latek zdobył gola, a następnie asystował przy bramce Blejchaře na 2:0.

HAWIERZÓW – FRENSZTAT p. R. 2:2

Do przerwy: 0:0. **Bramki:** 61. Wojnar, 84. Heller – 54. Hrabec, 90. Bednář. **Hawierzów:** Majerczyk – Heller, Michalčák (46. Ciku), Wojnar, Míra (71. Michalek), Jež, L. Skoupý, Streit, Kisza, Podešva, Kocemba.

Mecz nie układał się po myśli hawierzowskich Indian, ale po bramce Hellera na 2:1 podopieczni Miroslava Matušoviča losy spotkania mieli w swoich rękach. Wystarczyło nie szarżować i spokojnie czekać na kolejne błędy rywala. Tymczasem było odwrotnie – nastawiony na stałe fragmenty gry Frensztat uderzył w końcówce meczu, wyrównując na 2:2.

W innych meczach 13. kolejki: Bilowec – W. Międzyrzecze 2:0, Bruntal – Opawa B 0:3, Hlubina – Rzepiszcze 2:1, Witkowice – Polanka 2:5, Jesenik – Szumperk 0:1, Wracimów – Karniów 2:1. **Lokaty:** 1. Opawa B 29, 2. Hlubina 29, 3. Szumperk 27,... 6. Bogumin 21, 9. Hawierzów 17 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Slavia Orłowa – Cz. Cieszyn 2:0 (Zach, Kadlíček), Stonawa – Benešzów Dolny 5:3 (Vlachovič 2, Váňa 2, Nožka – Labuda, Skroch, Hluchník), P. Polom – Kr. Pole 4:0, Koberzyce – Herzmanice 3:0, Oldřišov – Petřvald n. M. 0:3, Krawarze – Bruszperk 2:4, Haj – Wrzesina 5:0. **Lokaty:** 1. Petřvald n. M. 32, 2. P. Polom 30, 3. Sl. Orłowa 25,... 6. Stonawa 21, 7. Cz. Cieszyn 20, 11. Datynie Dolne 16 pkt.

IA KLASA-gr. B

Kozlowice – Bystrzyca 0:1 (Stroka), Jabłonków – Pietwałd 3:1 (Raszka, Szmek, Karch – Knor), Koprzywnica – Olbrachcice 0:0, Sucha G. – Śmiłowice 1:0 (Pietrasz), L. Piotrowice – Dobratice 1:4 (Kociolek – Stříž 2, Pařenica, Causidis), Ticha – Raszkowice 1:3. **Lokaty:** 1. St. Miasto 33, 2. Kozlowice 25, 3. Bystrzyca 21,... 7. Olbrachcice 18, 9. Sucha G. 12, 10. Śmiłowice 11, 11. Jabłonków 10, 12. Pietwałd 9, 13. L. Piotrowice 6 pkt.

IB KLASA-gr. C

Nydek – Wędrynia 0:1, Wierzniowice – Toszonowice 6:3, Sedliszcze – Gnojnik 2:2, Niebory – Inter Piotrowice 0:1, Oldrzychowice – B. Orłowa 4:0, Cierlicko 2022 – Żuków G. 6:1, Dobra – Liskowiec 0:1. **Lokaty:** 1. Liskowiec 31, 2. Oldrzychowice 28, 3. Wędrynia 20 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

Hawierzów B – Cierlicko 5:0, Sucha Górna B – Dziećmorowice 4:0, Sn Hawierzów – Wierzniowice B 5:0, Sj Pietwałd – V. Bogumin 6:0, L. Łąki – Lutynia D. 4:2, Dąbrowa – G. Błędowice 2:3. **Lokaty:** 1. Dziećmorowice 33, 2. Sn Hawierzów 29, 3. Sucha Górna B 26 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Hukwaldy – Mosty k. J. 5:2, Nawsie – Czeladna 4:1, Bukowiec – Śmiłowice B/Niebory B 4:2, Janowice – Gródek 3:0, Chlebowice – Piosek 4:3, Starzicz – Noszowice 1:3, Metylowice – Prżno 2:1. **Lokaty:** 1. Janowice 37, 2. Gródek 34, 3. Noszowice 33 pkt. ◢

Czasami wydawało mi się, że to po prostu absurdalne, że ludzie przyzwyczaili się do tego, że wygrywam

Iga Świątek,
polska tenisistka przed meczem z Czeszką Marketą Vondroušową w WTA Finals

NA TAFLI MALOWANE

Odliczamy dni do drugich w tym sezonie hutniczych derbów, które w najbliższy piątek zagoszczą w Ostravar Arenie. W jakiej formie szykują się do tego meczu drużyny Witkowic i Trzyńca, o tym w hokejowym serwisie z weekendowej 15. kolejki Tipsport Ekstraligi.

Janusz Bittmar

TIPSPORT EKSTRALIGA

SPARTA PRAGA – TRZYNIEC 3:2 (d)

Tercje: 2:1, 0:0, 0:1 – 1:0. **Bramki i asysty:** 13. Kestner (Horák, Kempný), 19. Moravčík (D. Vitouch, Horák), 62. Kestner (Lajunen, Moravčík) – 1. Nestrašil (Kundrátek, Hudáček), 57. Nestrašil (Daňo, Hudáček). **Trzyniec:** Kacetl – Smith, Marinčin, Polášek, Kundrátek, J. Jeřábek, Adámek, Nedomlel – Pánik, Voženílek, M. Růžička – Nestrašil, Hudáček, Daňo – M. Roman, Vrána, Hrehorčák – Dravecký, Čacho, Kurovský.

Stalownicy zaliczą w tym tygodniu dwa trudne wyjazdowe spotkania, w których wiele będzie zależało m.in. od formy bramkarzy. Fot. ZENON KISZA

W hicie 15. kolejki najwyższej klasy rozgrywek Stalownicy Trzyniec wywalczyli w Pradze punkt za remis w regulaminowym czasie gry. Drugi punkt zdobyła Sparta po bramce w dogrywce z kija Kestnera, który strzałem w okienko nie dał szans Ondřejowi Kacetlowi. Trzyniecki golkiper w całym meczu trzymał notowania swego zespołu na wysokim poziomie, broniąc znakomicie zwłaszcza w trzeciej tercji, w której podopieczni Zdeňka Motáka zagrali va banque, próbując odrobić jednobramkową stratę.

– Szybko zdobyliśmy bramkę, ale ten fakt paradoksalnie wpłynął niekorzystnie na naszą grę. Popełniliśmy błędy, a także niepotrzebne faule, wyrównującego gola na 1:1 Sparta zdobyła właśnie podczas podwójnej przewagi – stwierdził Vladimír Országh, drugi trener HC Stalownicy Trzyniec.

Trzyńczanie w ostatnich minutach regulaminowego czasu gry uciekli grabarzowi spod łopaty, strzelając po akcji Marka Daňo gola na 2:2 zapewniającego dogrywkę. Bramkę przypisano w końcu Andrejowi Nestrašilowi, od którego odbił się szczęśliwie krążek za plecy spartańskiego bramkarza Kováře.

ML. BOLESŁAW – WITKOWICE 2:3

Tercje: 1:1, 0:1, 1:1. **Bramki i asysty:** 5. Skalický (Bernad, Lantoši), 43. Pláněk (Malát) – 12. Raskob (Mueller, Kalus), 40. Krieger (Percy, Chlán), 59. Lakatoš (Raskob, Mikuš). **Witkowice:** Machovský – Percy, Grman, J. Mikuš, Raskob, Gewiese, L. Kovář, Zeleňák – Bukarts, Chlán, Mueller – Půček, Krieger, Lakatoš – Fridrich, Přibyl, M. Kalus – Lednický, Krejsa, Vehovský.

Pojedynek ostatniego z przedostatnim klubem ekstraligowej tabeli nie był wielkim widowiskiem. Można nawet pokusić się o stwierdzenie, że ten mecz swoim poziomem zbliżony był do otchłani Chance Ligi, w której ani jedna z drużyn nie chciałaby się znaleźć. Witkowice, które w zeszłym tygodniu wzmocnił na pozycji asystenta trenera Jiří Veber, dosłownie wymęczyły komplet punktów. Gola na wagę zwycięstwa zdobył w końcówce spotkania kapitan Dominik Lakatoš, wykorzystując podanie od Raskoba z niebieskiej linii.

– Z tego hokeja wszystkich na stadionie musiały boleć oczy. Dla nas liczy się jednak zwycięstwo, które złagodziło nieco naszą trudną sytuację w tabeli – skomentował wygraną Jiří Veber. W najbliższy piątek w spotkaniu 17. kolejki Witkowice zmierzą się u siebie z Trzyńcem. Początek derbów o 17.30.

W innych meczach 15. kolejki: Liberec – Hradec Kralowej 5:4, Kladno – Pardubice 2:6, Ołomuniec – Cz. Budziejowice 5:2, Brno – K. Wary 3:0, Pilzno – Litwinów 5:2. **Lokaty:** 1. Pardubice 35, 2. Litwinów 34, 3. Sparta Praga 30, 4. Trzyniec 24,... 13. Witkowice 16 pkt. **W następnej kolejce:** Liberec – Trzyniec (dziś, 18.00). ◢

Rewelacyjny weekend Adama Ćmiela

Adam Ćmiel w siodle bohatera sobotniego wyścigu, wałacha Erdemi. Fot. ZENON KISZA

Pochodzący z Piosecznej Adam Ćmiel zafundował sobie w ostatni weekend idealny prezent na urodziny. W prestiżowej gonitwie w Sluszowicach radował się z dwóch zwycięstw – najpierw triumfował w siodle sześcioletniego wałacha Erdemi podczas wyścigu Sergeanta Thundera Klasy 1, a następnie wygrał też gonitwę w odsłonie Senatora Golánia (w siodle pięcioletniego wałacha Younesa). Co ciekawe, Erdemi w stawce wyścigu należał do kompletnych outsiderów, ale poprowadzony rewelacyjnie przez Ćmiela nie dał żadnych szans przeciwnikom.

– W Sluszowicach zjawiło się wielu moich znajomych z Jabłonkowa i okolicy, a więc chciałem pokazać się z jak najkorzystniejszej strony. Erdemi dał czadu, pokonując wszystkich faworytów tego wyścigu – skomentował sukces Ćmiel. Pioseczanin w tym sezonie walczył m.in. w słynnej Wielkiej Pardubickiej. Tam jednak pechowo nie dotarł do mety po kraksie na przeszkodzie Taxis spowodowanej niesubordynacją jednego z mniej doświadczonych rywali.

(jb)

CHANCE EKSTRALIGA

KARWINA – LOWOSICE 31:24

Do przerwy: 20:12. **Karwina:** Mokroš, Galia – Růža 5, Živanow 1, Patzel 1, Plaček, Užek 1, Harabiš 6, Solák 8/1, Skalický 5, Široký, Nantl 4, Ptáčník, Franc.

Powtórka półfinałowego starcia z play off 2022/2023, tym razem w ramach rundy zasadniczej ekstraligi, zakończyła się zwycięstwem Banika Karwina. Drużyna Michala Brůny zapewniła sobie komfortowe prowadzenie już do przerwy, a po zmianie stron obraz gry – na korzyść ofensywnie prezentującego się Banika – nie uległ zmianie.

Lokaty: 1. Pilzno 19, 2. Karwina 16, 3. Brno 16 pkt. **W następnej kolejce:** N. Veselí – Karwina (11 listopada, 17.00). **(jb)**

RETROSKOP

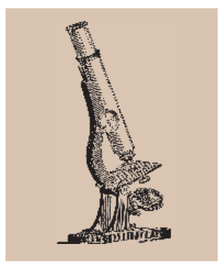

Zapraszamy do zabawy! Odgadnijcie, który sportowiec jest na zdjęciu, a następnie odpowiedź wyślijcie na adres: bittmar@glos.live.

Raz na cztery odcinki do jednego z Was powędruje voucher o wartości 500 koron do sieci sklepów Sportisimo. Właśnie dziś nastąpi rozstrzygnięcie kolejnej lotnej premii na mecie 154. pytania. Voucher powędruje tym razem do **Zbyszka Letochy**. Kolejna „lotna premia" pojawi się wraz z rozstrzygnięciem pytania numer 158., ale w puli konkursowej liczą się wszystkie wasze poprawne głosy na przestrzeni miesięcznego cyklu.

Prawidłowa odpowiedź z poprzedniego Retroskopu: były szwedzki tenisista Mats Wilander.

PYTANIE NR 155

Nieuchronnie zbliża się nowy sezon zimowy, a w nim m.in. emocje związane z występami skoczków narciarskich. W swoim najlepszym okresie kariery ten oto niemiecki skoczek spędzał sen z powiek całej polskiej reprezentacji. **(jb)**

Fot. ARC

NASZE RODY /191/

Michael Morys-Twarowski

Foberowie

Już w urbarzu (spisie powinności) z lat 1576--1577 pojawia się Faber, mieszkaniec Puńcowa. Niewątpliwie jego potomkiem był Adam Faber z Puńcowa, odnotowany w urbarzu z 1647 roku.

Genealogię Foberów można dokładniej śledzić dopiero od drugiej połowy XVII wieku, ponieważ metryki parafii rzymskokatolickiej w Puńcowie zachowały się od 1666 roku (zgodnie z ówczesnym ustawodawstwem, do połowy XIX wieku notowano tam również protestantów).

Pierwsza linia z Puńcowa

Protoplastą tej linii był Jerzy (I) Fober, odnotowany jako właściciel gruntu w Puńcowie w urbarzu sporządzonym w 1692 roku. Żonaty z Anną, miał z nią synów Jana, Jerzego (II) (ur. 1677) i Jerzego (III) (ur. 1678) oraz córki Ewę (ur. 1672), Marię (ur. 1673) i Annę (ur. 1687).

Jan w 1703 roku odkupił od ojca grunt, by w 1714 roku sprzedać go Andrzejowi Zahradnikowi. Przypuszczalnie był identyczny z Janem Foberem, który w małżeństwie z Ewą miał synów Michała (ur. 1699) i Jerzego (ur. 1707) oraz córki Annę (ur. 1702), Zuzannę (ur. 1709) i Marię (ur. 1711).

Jerzy (III) (ur. 1678) początkowo mieszkał w Puńcowie (w 1711 roku kupił tam nawet grunt), między 1713 a 1716 rokiem przeniósł się do Kalembic.

Paweł (ur. 1680) w 1709 roku poślubił Zuzannę Wałach z Krasnej. Z powiększającą się rodziną mieszkał kolejno w Brzezówce, Puńcowie i Sibicy.

Druga linia z Puńcowa

Protoplastą tej linii był Jan Fober, odnotowany jako właściciel gruntu w Puńcowie w urbarzu sporządzonym w 1692 roku. Jego pierwszą żoną była Helena, drugą Anną. Z pierwszego małżeństwa pochodził Andrzej (ur. 1673), z drugiego Anna (ur. 1680), Jadwiga (ur. 1683), Jan (ur. 1686), Jerzy (ur. 1690) i Maria (ur. 1692).

Andrzej (ur. 1673) w 1704 roku poślubił Katarzynę Stenclik. Z tego małżeństwa pochodzili Jerzy (1706--1707), Jan (ur. 1709) – mieszkający kolejno w Bobrku, Kalembicach i Cierlicku, żonaty od 1739 roku z Anną Juraszek z Kotów, Andrzej (ur. 1712), Jakub (1716-1717), Katarzyna (ur. 1718) – żona Jana Bartońka z Trzanowic, i Maria (ur. 1721).

Jan (ur. 1686) to prawdopodobnie Jan Fober, mieszkaniec Cieszyna, a później Mostów koło Cieszyna, żonaty z Jadwigą, z którą miał synów Jerzego (ur. 1711), Pawła (ur. 1718) i Jerzego (ur. 1722) oraz córki Ewę (ur. 1712) i Marię (ur. 1716, żona Michała Widenki z Hażlacha).

Linia z Mostów koło Cieszyna

Historia linii Foberów z Mostów koło Cieszyna sięga XVII wieku. Już w urbarzu z 1647 roku między właścicielami gruntów tej miejscowości pojawia się Andrzej (I) Fober. Można przypuszczać, że jego potomkami byli Foberowie z Mostów koło Cieszyna, żyjący pod koniec XVII wieku: Kasper, Andrzej (II) i Jerzy.

Kasper Fober (zm. 1702) w 1672 roku ożenił się z wdową Ewą Bardoniową. Jako właściciel gruntu został wymieniony w urbarzu z 1692 roku. Z małżeństwa Ewy i Kaspra pochodzili Elżbieta (ur. 1673), Maria (ur. 1674) i Jerzy (ur. 1681), który w 1703 roku poślubił Jadwigę Farmon(?) i przeniósł się do Cieszyna na Frysztackie Przedmieście.

Andrzej (II) Fober żenił się dwukrotnie: w 1676 roku z wdową Katarzyną Pindórową (Pindurową), a w 1706 roku z Elżbietą (zm. 1725). Z pierwszego małżeństwa Andrzeja (II) pochodzili Anna (ur. 1677) i Andrzej (ur. 1684).

Jerzy Fober (zm. 1718) w 1682 roku poślubił wdowę Ewę Chrząstkową. Dziećmi tej pary byli Jan (ur. 1683) – żonaty od 1710 roku z Katarzyną Kuchejdą, mieszkał kolejno w Cieszynie i podcieszyńskich Marklowicach, Anna (ur. 1686), Paweł (ur. 1688) – żonaty od 1709 roku z Marią Stencel (ślub brali w Puńcowie), i Maria (ur. 1691).

Wyzwanie dla genealogów

Ten ciąg imion i dat pozwala sobie uświadomić, jak liczny był ród Foberów już w XVII i na początku XVIII wieku. Nawet w czasach poddaństwa osobistego przedstawiciele tej familii byli dość mobilni, a co dopiero po jego zniesieniu w 1781 roku. W efekcie odtworzenie kompletnej genealogii Foberów to nie lada wyzwanie.

Mam nadzieję, że powyższe wypisy z metryk parafii rzymskokatolickich w Cieszynie i Puńcowie okażą się przydatne dla tych, którzy w swoich drzewach genealogicznych natrafią na nazwisko Fober. Warto mieć na uwadze, że wśród Foberów mamy i ewangelików, i katolików, co zresztą jest zjawiskiem częstym wśród rodów z naszego regionu. ◢

Skąd to nazwisko?

Nazwisko Fober pochodzi od łacińskiego słowa „faber", oznaczającego kowala lub cieślę.

Skąd ten ród?

Nazwisko Fober jest typowe dla Śląska Cieszyńskiego, dlatego można przyjąć, że Foberowie mieszkają w naszym regionie „od zawsze", czyli od ukształtowania się nazwiska, co nastąpiło najpóźniej w połowie XVI wieku.

Gdzie doczytać?

Fober – genealogia, http://przodkowiezcieszyna.blogspot.com/2015/04/fober-genealogia.html (materiały do genealogii rodu).

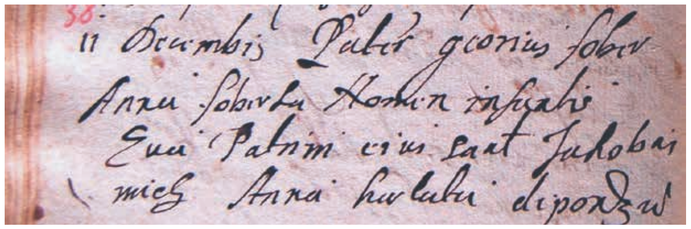

● **Metryka chrztu Ewy Fober, urodzonej w 1678 roku w Puńcowie. Źródło Parafia rzymskokatolicka pw. św. Jerzego w Puńcowie.**

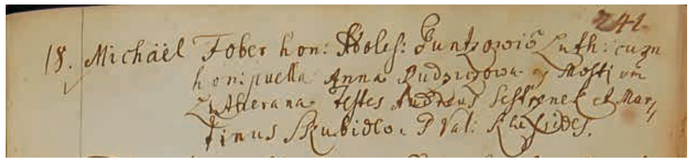

● **Metryka ślubu Michała Fobera z Puńcowa i Anny Raindy (Rańdy) z Mostów koło Cieszyna. Para pobrała się w 1728 roku. Źródło: Parafia rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie.** Zdjęcia: ARC

Znaleziono szczątki cywilów z powstania

Szczątki ok. 20 osób, w tym dzieci, odnaleziono na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag II D w Stargardzie (woj. zachodniopomorskie). W masowym grobie pochowano ludność cywilną z powstania warszawskiego. – Rozpoczęliśmy prace od usunięcia drzew porastających miejsce, w którym spodziewaliśmy się natrafić na kolejne groby z ludnością powstania warszawskiego – powiedział w rozmowie z Polską Agencją Prasową genetyk, kierownik Katedry Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dr hab. n. med. Andrzej Ossowski.

Wyjaśnił, że w grobie badacze odnaleźli szczątki kobiet, dzieci i osób starszych, a także młodych osób – najprawdopodobniej młodzieży powstańczej. Znaleziono przy nich przedmioty typowe dla ludności cywilnej.

Genetyk powiedział, że cywile trafili do Stalagu II D z obozu w Łambinowicach po upadku powstania warszawskiego i wysiedleniu ze stolicy. Stąd byli kierowani do niewolniczej pracy w III Rzeszy.

– Jest sporo szczątków dzieci – co też wskazuje na ludność cywilną i łączy się z informacjami historycznymi, które przekazują, że do stalagu trafiły całe rodziny. W warunkach obozowych bardzo szybko rozprzestrzeniały się choroby zakaźne, dodatkowo panował głód, co sprawiało, że śmiertelność wśród dzieci była wysoka – tłumaczył genetyk.

To trzeci sezon badań naukowców z PUM na terenie obozu jenieckiego Stalag II D. Podczas poprzednich dwóch odnaleziono kilka dużych grobów zbiorowych, z których podjęto szczątki ok. 200 osób – w większości jeńców sowieckich, ale też innych narodowości. W pierwszym etapie badań odkryto szczątki blisko 70 ofiar – jeńców. Analizy wykazały, że zmarli oni w ciągu czterech dni w 1941 r. Jak ustalili badacze z PUM – najprawdopodobniej na tyfus. W drugim sezonie badań naukowcy odnaleźli również szczątki ludności wysiedlonej po powstaniu warszawskim.

Badacze przypuszczają, że w miejscu grzebalnym stalagu pochowanych zostało od 3 do 6 tys. osób. Przez kilkadziesiąt lat było ono wysypiskiem śmieci dla jednostki wojskowej.

Dzieje.pl/PAP

● **Genetyk, kierownik Katedry Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dr hab. n. med. Andrzej Ossowski.** Fot: ARC

INFORMATOR

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Pomaturalne spotkanie osiemdziesięciolatków

W ubiegły poniedziałek absolwenci obu klas orłowskiego gimnazjum spotkali się w Domu Narodowym w Dąbrowie. Upłynęło 63 lat od matury zdawanej w gmachu gimnazjalnym na Obrokach. Nareszcie była okazja świętować razem w radosnej atmosferze, jakże odmiennej od tej na pogrzebach kolegów, którzy mieli mniej szczęścia.

Uśmiech nie schodził z twarzy pomimo, bądź co bądź, uszczerbków na zdrowiu. Nikt się nie skarżył, nie padło słowo o emeryturach, cenach energii, a już w ogóle o polityce. Poziom godny poszanowania. Wspomnienia dotyczyły wielu wspaniałych wykładowców, choć nie wszyscy nimi byli.

Wartość wybitnego pedagoga jest ogromna. Wielkie to szczęście dla uczniów, szkoły i państwa mieć takich, którzy w czasie lekcji przedstawią temat jasno i zrozumiale, zainteresują swoim przedmiotem. Uczeń nie musi wtedy siedzieć nad podręcznikiem w domu, kiedy trzeba uprawiać sport, odwiedzać galerie, podziwiać architekturę Księstwa Cieszyńskiego, chodzić do teatru, na koncerty i – co tu mówić – na randki. Państwo i szkoła powinny doceniać takich nauczycieli, których uczniowie zdobywają laury na olimpiadach, konkursach i w innych formach rywalizacji i finansowo odróżnić od tych nieudolnych, których najlepiej się pozbyć.

● **Pamiątkowe zdjęcie uczestników spotkania.** Fot. ARC

Wysoko oceniana była pani D. Pawlicowa (córka prof. Folwarcznego, autora „Zwięzłej gramatyki języka polskiego"), która wykładała chemię. Wielu wybrało ten przedmiot do matury dlatego, że nie było trzeba go „wkuwać" przed egzaminem. Chemia opanowana była w ciągu trzech lat na tyle, że gwarantowała ocenę co najmniej chwalebną. Nawet na egzaminach wstępnych na uczelnie nie było problemu, ponieważ terminologię czeską wszyscy znali.

Do pedagogicznych asów należał pan T. Błanik, wykładający łacinę i historię. Pomimo istniejących „bolszewickich czasów" umiejętnie potrafił podsunąć chrześcijańskie tematy do swych lekcji. Znał angielski, francuski, niemiecki, grekę, grał na różnych instrumentach, nawet na organach.

Dobrym matematykiem był pan R. Wygrys, który wykładał w klasie b. My w klasie a takiego szczęścia nie mieliśmy. Pochodził z umuzykalnionej stonawskiej rodziny i prowadził orkiestrę gimnazjalną.

Mile było wspominać nauczyciela pana H. Bolka, który uczył geografii. Posługiwał się często słownymi stereotypami. Niezapomniane było jego: „mianowicie, prawda, panie, proszę sypać z rękawa" po wywołaniu ucznia przed mapę.

Nie sposób nie wspomnieć pana O. Masłowskiego, nauczyciela somatologii i astronomii. Anatomię i fizjologię człowieka potrafił podać tak ciekawie i umiejętnie, że aż siedmiu absolwentów zgłosiło się na medycynę. Po kilku latach w gimnazjum p. O. Masłowski objął stanowisko asystenta w katedrze metodologii uniwersytetu ołomunieckiego.

Postanowiono spotykać się corocznie najlepiej w bibliotece karwińskiej, jak bywało wcześniej przed odnową tego zabytku. I że znów będzie fortepian i inauguracyjne „Gaudeamus igitur" (a nie inne hymny).

Vivat academia! Vivat proffesores!

Alfred Böhm

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają na spotkanie 1. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO.
MACIERZ SZKOLNA w RC – Zarząd Główny Macierzy zaprasza na walne zebranie, które odbędzie się 8 listopada o godz. 16.30 w salce Centrum Polskiego w ZG PZKO przy ul. Strzelniczej 28 w Cz. Cieszynie.
PTTS „BŚ" – Zaprasza 4 listopada na wycieczkę na Łysą Górę z Krásnej przez Malchor i z zejściem do autobusu w Visalajach – około 14 km. Dojazd: Z Hawierzowa (dw. aut.) autobusem linii nr 369 o 6.50 do Frydka (poliklinika), z Frydka (poliklinika) do Krásnej-Nížní Mohelnice o 8.00 autobus linii 318. Z Cz. Cieszyna pociągiem o 7.19 do Frydka, z Frydka do Krásnej-Nižní Mohelnice o 8.00 autobus linii 318. Prowadzi Roman Kopeć, tel. 774 985 582.
TRZYCIEŻ – MK PZKO zaprasza na Spotkanie Jesienne, które odbędzie się w niedzielę 5. 11. o godz. 16.00 w Domu Kultury. W programie występ teatru amatorskiego z Ligotki Kameralnej pt. „Pinióndze na cesście" i ogłoszenie zwycięzców konkursu plastycznego. Domowe kołacze i gulasz zapewnione.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: do 8. 11. wystawy „Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa" oraz „Karol Berger, pedagog, działacz społeczny i artysta". Czynne od wt-pt: w godz. 8.00-15.00.
CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, korytarz wejściowy: wystawa „Paweł Oszelda, lekarz i działacz społeczno-narodowy z Nieborów". Czynna w godzinach otwarcia budynku.
MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frýdecká 387: do 8. 11. wystawa Marceli Kohutkowej pt. „Obrazy-Airbrush". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲ do 19. 11. wystawa pt. „Wybór fotografii czesko-słowackiej". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
MUZEUM TĚŠINSKA, ul. Główna 115/5, Cz. Cieszyn: do 25. 2. 2024 wystawa pt. „Plebiscyt 1920". Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

MUZEUM DRUKARSTWA, GALERIA „Przystanek Grafika", ul. Głęboka 50, Cieszyn: wystawa Zbyszka Kubeczki. Czynna: po-czw: w godz. 10.00-15.00; pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 11.00-18.00.
MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regera 6, Cieszyn: wystawa pt. „Od wystawy do muzeum..." – 120 lat od pierwszej wystawy Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Cieszynie. Czynna: wt, czw i nie: w godz. 10:00-15.00; śr w godz. 12.00-17.00; pt, so: w godz. 10.00-16.00.
WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 9.00-17.00.

Dachy płaskie, papa termozgrzewalna
Tel. +48 601 532 642
GŁ-389

Znajdź nas **na YouTubie**

100

lat mija w listopadzie tego roku, odkąd znana w świecie firma Wilhelma Sauera z Frankfurtu nad Odrą wybudowała w Kościele Jezusowym w Cieszynie organy, rozbudowując poprzedni, mechaniczny instrument Franza Horziczki z Frydka z 1875 roku. Dziś to największe zabytkowe organy koncertowe na Śląsku Cieszyńskim. Z okazji jubileuszu 100-lecia parafia ewangelicko-augsburska organizuje koncert jubileuszowy, który odbędzie się w piątek 3 listopada o 18.00 w Kościele Jezusowym w Cieszynie. **(klm)**

ŻYCZENIA

Kochanej
BASI KOHÓTOWEJ
z okazji jubileuszu
życzymy
WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO!

Baśka, kiedyś Urbańcówa z Karwiny, wyszła za mąż do Trzyńca. Dziś mieszka u Elżbietanek w Jabłonkowie.

Najlepsza akuszerka pod słońcem, współczująca pielęgniarka, siostrzyczka z gabinetu dentystycznego i wspaniała chrześcijanka!

Do wszystkich winszowników, niniejszym dołączają się jej kuzynki z Łyżbic.

GŁ-567

WSPOMNIENIA

W naszych sercach i wspomnieniach stale żyjesz z nami...

Dnia 29 października minęła 8. rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze

śp. STANISŁAW SIKORA

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-566

Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych...

Dnia 1 listopada obchodziłby 100. urodziny

śp. KAROL SZEWCZYK
z Sibicy

O chwile wspomnień proszą synowie z rodzinami.

GŁ-560

NEKROLOGI

Panu Bolesławowi Hanzlowi składamy najszczersze wyrazy głębokiego współczucia, żalu i smutku z powodu śmierci Żony

śp. LUDMILY HANZLOWEJ

Zarząd MK PZKO w Karwinie-Raju, Klub Seniora oraz Klub Kobiet.

GŁ-568

Wyrazy głębokiego współczucia pani Janinie Pieczce oraz całej rodzinie z powodu śmierci Matki i Babci

śp. MARII PIECZKOWEJ

naszej długoletniej członkini koła PZKO, byłej dyrektorce przedszkola, członkini chóru „Kalina" składa zarząd Koła PZKO w Karwinie-Frysztacie.

RK-080

PROGRAM TV

WTOREK 31 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Wiadomości **8.10** Kwadrans polityczny **8.25** Informacje kulturalne **8.40** Ranczo 5 (s.) **9.40** Komisarz Alex 8 (s.) **10.35** Ojciec Mateusz 18 (s.) **11.25** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.35** Magazyn rolniczy **12.55** Natura w Jedynce. Amur. Amazonka Azji **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.20** Alarm! (mag.) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.15** Alarm!

20.30 Dziady Śladami Adama Mickiewicza

Przedstawienie zostanie zrealizowane na żywo na Litwie. Wstęp do spektaklu przygotowano na solecznickim cmentarzu, gdzie Mickiewicz był świadkiem obrzędów opisanych później w drugiej części „Dziadów".

21.40 Skarbiec **23.20** Trucizny Putina. Nowa zimna wojna (film dok.).

TVP 2

5.35 M jak miłość (s.) **6.25** Pozdrowienie dla Maryi **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.40** Pytanie na śniadanie **11.15** Czas w las 2 (mag.) **11.50** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Akacjowa 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Krok od nieba 3. Żywa legenda (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.30** Familiada (teleturniej) **17.00** Święto Reformacji **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.35** Echo serca 2 (s.) **23.35** Obce niebo (dramat).

TVN

5.50 Ukryta prawda (s.) **6.50** Kuchenne rewolucje. Neptun, Gdynia **7.45** Dzień Dobry **11.30** Ukryta prawda (s.) **13.35** Szpital (s.) **15.40** Doradca smaku **15.45** Kuchenne rewolucje (pr. rozr.) **16.50** Detektywi (s.) **17.55** Ukryta prawda (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! (mag.) **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Milionerzy (teleturniej) **21.35** Ślub od pierwszego wejrzenia **22.40** Kuba Wojewódzki **23.40** Superwizjer (mag.).

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (s.) **9.40** Sekrety rodziny (s.) **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze (s.) **12.50** Wydarzenia **13.20** Interwencja (mag.) **13.40** Trudne sprawy (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia, pogoda **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, pogoda, sport **20.00** Plan ucieczki 2 (film krym.) **22.05** Złoto pustyni (film USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.00** Po Czechach **10.10** Chłopaki w akcji **10.35** Doktor Martin (s.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko, co lubię **14.30** Hercule Poirot (s.) **16.10** O krok od nieba (s.) **17.10** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Opowiadaj (s.) **22.05** Którędy do nas **22.55** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **23.40** Grantchester (s.) **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.20** Budowle Eiffela **10.15** Wspaniała Ameryka **11.20** Na Jedwabnym Szlaku **12.10** Nie poddawaj się **12.40** Królestwo pustkowi **13.05** Hitler i jego krąg zła **14.00** II wojna światowa w kolorze **14.45** Świadkowie czasu **15.15** Niesamowite zdolności nietoperzy **16.10** Upadek Rzymu **17.05** Klejnoty światowego dziedzictwa UNESCO **18.00** Niesamowita Japonia **18.55** Na rowerze **19.05** Magazyn chrześcijański **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kronika starożytnego Egiptu **21.00** Generał Radola Gajda **22.00** Organizacja Sokol pomaga Ukrainie **22.25** Simsalabim **22.55** Atomowe serce Františka Janoucha **23.50** Budowniczowie rzeszy **1.10** Alois Brunner, kat z Drancy.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.40** Policja kryminalna Anděl (s.) **10.50** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** Dr House (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jedna rodzina (s.) **21.35** Comeback (s.) **22.50** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.50** Dr House (s.).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.)

Bolek i Lolek przeżywają kolejne przygody. Polski serial animowany dla dzieci (1978).

6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.00** M.A.S.H. (s.) **9.10** Gliniarz (s.) **10.20** Policja Hamburg (s.) **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.25** Komisarz Rex (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Zoo (s.) **21.40** 7 przypadków Honzy Dědka **23.55** Tak jest, szefie! **1.05** Policja w akcji.

ŚRODA 1 LISTOPADA

TVP 1

6.50 Wszyscy Święci z Wilna **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **7.55** Wszyscy Święci z Wilna **8.05** Pan Wołodyjowski **11.00** Wszyscy Święci z Wilna **11.15** Dotknij nieba (film USA) **13.20** Bogu i ludziom **14.35** Znachor **17.00** Teleexpress **17.20** Wszyscy Święci z Wilna **17.35** Pejzaż bez ciebie - Ryszard Riedel **18.45** Wszyscy Święci z Wilna **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Krzysztof Krawczyk - całe moje życie **22.15** Źródło nadziei (dramat woj.).

TVP 2

6.00 Mój przyjaciel orzeł **7.30** Pytanie na śniadanie **11.05** Panorama **11.15** Pytanie na śniadanie **12.00** Muły siostry Sary **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2023. Piotr Szczepanik **16.25** Mój przyjaciel Hachiko **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.)

20.10 Oblicze miłości (film)

Bohaterką filmu jest kobieta, która nie potrafi pogodzić się ze śmiercią ukochanego męża. Nikki i Garrett przeżyli razem wiele szczęśliwych lat, doczekali się córki, Summer, która jest już dorosła. Poukładany świat Nikki rozpada się jak domek z kart, gdy Garrett ginie tragicznie na wakacjach. Owdowiała kobieta nie może się pogodzić z myślą, że mąż tak nagle odszedł na zawsze. Pogrążona w depresji regularnie odwiedza galerię sztuki, w której często bywali razem. Właśnie tu pewnego dnia Nikki dostrzega mężczyznę, który do złudzenia przypomina jej męża. Od tej pory z bijącym sercem wraca do galerii, mając nadzieję, że spotka go ponownie.

21.55 Grace księżna Monako (film biograf.). **23.50** La La Land (film muz.).

TVN

5.50 Ukryta prawda (s.) **6.45** Doradca smaku (mag.) **6.50** Kuchenne rewolucje (pr. rozr.) **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Wiki i jej sekret (film franc.) **13.10** Idealny facet (komedia USA) **15.25** Aquaman (film USA) **18.30** Shrek ma wielkie oczy (film anim.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! (mag.) **19.55** Doradca smaku (mag.) **20.05** Autentyczni (pr. rozr.) **20.55** Milionerzy (teleturniej) **21.00** Nietykalni **23.35** Drapacz chmur (film USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień **9.00** Mary Poppins powraca (film) **11.50** Brzdąc w opałach (komedia USA) **14.05** Pani Doubtfire (komedia USA) **16.45** Evan Wszechmogący (komedia USA) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Nigdy w życiu! (komedia) **22.20** The Real Housewives **23.25** Temptation Island Polska.

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **9.55** Co umiały nasze babcie **10.25** Opowiadaj (s.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** StarDance - Taniec z gwiazdami

14.20 Budowle Eiffela

Francuscy dokumentaliści podjęli próbę wszechstronnego spojrzenia na najsłynniejszą atrakcję wizualną Paryża, stalową wieżę o wysokości 324 metrów, która powstała w warsztacie znanego budowniczego i projektanta inż. Gustawa Eiffela. Koronkowa Żyrafa, jak ją wówczas nazywano, została ukończona w 1889 roku na terenie Wystawy Światowej odbywającej się wówczas w Paryżu w związku z obchodami 100. rocznicy Wielkiej Rewolucji Francuskiej.

16.10 O krok od nieba (s.) **17.10** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.20** Panoptikum miasta Pragi (s.) **21.25** Wścieklizna (s.) **22.25** 13. komnata Jitki Němcowej **22.55** Konfident (film) **0.40** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Niesamowita Tajlandia **9.15** Kronika starożytnego Egiptu **10.10** Park Narodowy New Forest **11.05** Myanmar, kraj pagód **11.55** Wspaniałe duńskie pustkowia **12.50** Okno na... Kopenhagę **13.30** Północnokoreańska dynastia **15.10** Sport i nauka **16.05** Telewizyjny klub niesłyszących **16.35** Podzielony mózg **17.25** Generał Radola Gajda **18.20** Wędrówki z parą **18.50** Jak oszczędzać – prawdziwe wyzwanie **19.05** Babel **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** W imię korony **20.55** Manu i Matěj w górach **21.25** Historie cywilizacji **21.55** Jak powstaje dobra szkoła **22.25** Opuścić Początki **0.05** II wojna światowa w kolorze.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Jedna rodzina (s.) **10.50** Pościg **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** Dr House (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** MasterChef Czechy **21.40** Pojedynek na talerzu **22.40** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.40** Dr House (s.).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.15** M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.00** Zoo (s.) **10.25** Policja Hamburg (s.) **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.25** Komisarz Rex (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Einstein – sprawy nieznośnego geniusza (s.) **21.40** Show Jana Krausa **22.45** Sprawy Josefa Klímy 23.10 Pop Coolt Powered by Kinobox **23.55** Tak jest, szefie! **1.10** Policja w akcji.

CZWARTEK 2 LISTOPADA

TVP 1

6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie. Ochronka dla seniora **8.00** Wiadomości **8.40** Ranczo 5 (s.) **9.40** Komisarz Alex 8 (s.) **10.35** Ojciec Mateusz 18 (s.) **11.25** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.35** Magazyn rolniczy **12.55** Natura w Jedynce. W jaskini nietoperzy **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.20** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.35** Ojciec Mateusz 30 (s.) **21.30** Sprawa dla reportera **22.30** Magazyn śledczy Anity Gargas (mag.) **23.10** Ocaleni.

TVP 2

6.20 Czas w las 2 **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna

11.50 Barwy szczęścia (s.)

Radości i troski, intrygi, kłamstwa, ale i sporo wzruszeń. „Barwy szczęścia" opowiadają o młodym pokoleniu Polaków, które szuka życiowej drogi, oraz o ich rodzicach. To historie z życia wzięte. Zaciszna – spokojna ulica na obrzeżach Warszawy – jej mieszkańcy, którzy znają się od lat, i przybysze – lokatorzy apartamentowca na osiedlu Pod Sosnami. Wraz z pojawieniem się nowych sąsiadów przybywa przyjaciół, ale też problemów i wrogów.

12.30 Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Akacjowa 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Krok od nieba 3 (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Zakazany owoc (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.) **20.50** Postaw na milion (teleturniej) **21.45** Polskie biesiady. Rodzinna **23.10** Godziny strachu (film).

TVN

5.50 Ukryta prawda (s.) **6.50** Kuchenne rewolucje (pr. rozr.) **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Ukryta prawda (s.) **13.35** Szpital (s.) **15.40** Doradca smaku (mag.) **15.45** Kuchenne rewolucje (pr. rozr.) **16.50** Detektywi (s.) **17.55** Ukryta prawda (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! (mag.) **19.55** Doradca smaku (mag.) **20.05** Autentyczni (pr. rozr.) **21.00** Kuchenne rewolucje (pr. rozr.) **22.10** Nie kłam, kochanie (komedia polska).

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (s.) **9.40** Sekrety rodziny (s.) **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze (s.) **12.50** Wydarzenia **13.20** Interwencja **13.40** Trudne sprawy (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, pogoda, sport **20.05** Nasz nowy dom **21.10** Przyjaciółki (s.) **22.10** Miasto aniołów.

TV PROGRAM

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.00** Opowiadaj (s.) **10.55** Wszystko, co lubię **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Pieczenie na niedzielę **14.40** Którędy do nas **15.35** O krok od nieba (s.) **16.40** Wszystko, co lubię **17.10** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Opowiadaj (s.) **21.10** Wędrówki po Czechach przyszłości **21.35** Pr. dyskusyjny **22.35** Na tropie **23.00** Komisarz Montalbano (s.) **0.55** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Świat zwierząt **9.25** Niesamowita Japonia

10.20 Upadek Rzymu

Jednym z najważniejszych pytań historycznych jest to, w jaki sposób Cesarstwo Rzymskie mogło upaść. Nie było to jednak jedyne wydarzenie, które doprowadziło do upadku potężnego imperium. Był to proces stopniowego rozkładu, trwający ponad trzysta lat. Prawie trzygodzinny spektakularny Upadek Cesarstwa Rzymskiego ukazuje imperium na krawędzi upadku. Scenarzyści swobodnie czerpali z klasycznego dzieła „The Decline and Fall of the Roman Empire" angielskiego pisarza Edwarda Gibbona. Fabuła rozpoczyna się za panowania cesarza Marka Aureliusza, kiedy zaczynają pojawiać się pierwsze poważne problemy.

11.15 Sport i nauka **12.10** W imię korony **13.00** Kiwiland **13.30** Park Narodowy New Forest **14.20** Cudowna planeta **15.15** Europa dziś **15.40** Nowe odkrycia w Pompejach **16.35** Delta Odry **17.30** Auto Moto Świat **17.45** Auto Moto Test **18.00** Msza święta za zmarłych (transmisja) **19.15** Świadkowie czasu **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Piękne kraje z lotu ptaka **21.00** Czeska popoła **21.30** Bedeker **22.00** Sześć zmysłów Berlina **22.30** Besa (s.) **0.15** Niesamowite zdolności nietoperzy.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** MasterChef Czechy **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** Dr House (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Złoty łabędź (s.) **21.35** Szefowa (s.) **22.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.55** Dr House (s.).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.15** M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.05** Einstein – sprawy nieznośnego geniusza (s.) **10.25** Policja Hamburg (s.) **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.25** Komisarz Rex (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Zoo (s.) **21.40** Incognito **23.55** Tak jest, szefie! **1.05** Policja w akcji.

CO W KINACH

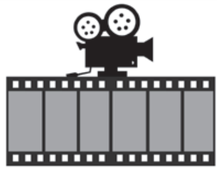

CZ. CIESZYN – Central: Bratři (31, godz. 17.30); Rysiek Superwróbel 2 (1, godz. 16.30); Psi patrol w filmie (2, godz. 16.30); Terezín: Láska za zdí (2, godz. 19.00).

HAWIERZÓW – Centrum: Sposób na ducha (31, 1, godz. 17.00); Ran (31, godz. 18.00); John Wick 4 (31, godz. 19.00); Bratři (1, godz. 19.30); Biedronka i Czarny kot. Film (2, godz. 17.00); Pięć koszmarnych nocy (2, godz. 19.30).

KARWINA – Centrum: Sposób na ducha (31, godz. 17.30); **Egzorcysta. Wyznawca** (31, godz. 20.00); Rysiek Superwróbel 2 (1, godz. 17.30); Úsvit (1, godz. 19.30); Czas krwawego księżyca (2, godz. 18.00).

TRZYNIEC – Kosmos: Piła X (29, godz. 17.30); Umění jíst a milovat (1, godz. 20.00); Přišla v noci (2, godz. 17.30); Zielona granica (2, godz. 19.30);

CIESZYN – Piast: Chłopi (31, 2, godz. 17.15); Sposób na ducha (2, godz. 15.30).

Od śmierci ciężarnej żony podczas trzęsienia ziemi na Haiti Victor Fielding (Leslie Odom Jr) samotnie wychowuje córkę, Angelę (Lidya Jewett). Kiedy Angela i jej przyjaciółka Katherine (debiutantka Olivia Marcum) znikają w lesie, aby powrócić trzy dni później, nie pamiętając, co się z nimi stało, uruchamia to łańcuch wydarzeń, które zmuszą Victora do konfrontacji ze złem. Zdesperowany, szukając pomocy, odnajduje Chris MacNeil

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: Vyprávění indianské babičky (1, godz. 10.00);
▲ **Wielka bajka policyjna** (2, godz. 10.00);
SCENA POLSKA – TRZYNIEC: Księżniczka na opak wywrócona (31, godz. 19.00).

Baczność! Uwaga! Czeka was pełna napięcia historia! Opowiemy wam o kilku popełnionych przestępstwach, ale przede wszystkim o magii i miłości. Pewnego dnia posterunkowy Trutkowski znajdzie na ulicy olbrzymie jajo. Ale skąd się wzięło i do kogo należy? Dobroduszny Trutkowski przyniesie jajo na posterunek policji. Co się wykluje z jaja? Tego wam nie możemy zdradzić. Będzie niezła heca!
Bajka dla dzieci od 3 lat

CO W STREAM-IE

Zabójca (The Killer)

Reż. David Fincher, w głównych rolach: Michael Fassbender, Tilda Swinton, Charles Parnell, Sala Baker
Gdzie zobaczyć: Netlifx (od 10 listopada).
Katastrofalne pudło sprawia, że zabójca musi stoczyć walkę ze zleceniodawcami i z samym sobą w międzynarodowej obławie, w której – jak utrzymuje – nie ma nic osobistego.

Znachor

Reż. Michał Gazda, w głównych rolach: Leszek Lichota, Maria Kowalska, Ignacy Liss
Gdzie zobaczyć: Netflix
Renomowany niegdyś chirurg, który stracił rodzinę i pamięć, dostaje szansę na nowe życie, gdy po latach spotyka swoją córkę.

ROCZNICE

Kornel Filipowicz

Kornel Filipowicz na spotkaniu w Andrychowie. 1970 rok.

W piątek 27 października minęło 110 lat od narodzin Kornela Filipowicza, polskiego poety i powieściopisarza, związanego z noblistką Wisławą Szymborską. W jednej z wypowiedzi odniósł się do tego, na czym polega inność Śląska Cieszyńskiego. – Tutaj ludzie częściej niż gdzie indziej patrzą sobie prosto w oczy – powiedział.

Kornel Filipowicz urodził się w Tarnopolu, ale dzieciństwo i młodość spędził w Cieszynie. Nad Olzą ukończył szkołę podstawową oraz gimnazjum. Pierwsze literackie kroki stawiał pod okiem Juliana Przybosia, który w Cieszynie był nauczycielem. Po studiach na Uniwersytecie Jagiellońskim nie wrócił już nad Olzę, choć miasto i region pozostały w nim do końca życia. Wracał do nich także w swojej twórczości, jak choćby w opowiadaniu „Moja kochana, dumna prowincja". – O, moja słodka, dumna i wrażliwa prowincjo! Jakże cię dobrze znam i rozumiem! Jestem przecież z ciebie, byłem tobą. Jesteś wrażliwa i czuła, ale pełna kompleksów, gdyż byłaś zawsze przedmiotem pośmiewiska. Jesteś mądra i chytra, kształcisz się, dużo czytasz, chłoniesz radio i telewizję, ale podejrzewasz, że mogą być od ciebie chytrzejsi. Panicznie boisz się, aby nie zostać nabraną – pisał.

Dziś pamięć o literacie kultywuje w Cieszynie kawiarnia literacka „Kornel i przyjaciele". Działa od kwietnia 2016 roku. Swojego patrona wspomniała w poście na Facebooku, przytaczając opinię Piotra Sommera, tłumacza i eseisty. – Jego specjalność – to formy krótkie: opowiadania i mikropowieści. Był w polskiej prozie mistrzem lapidarnie zarysowanej sytuacji psychologicznej, smakoszem cienkiej kreski i niedopowiedzenia (...) Jego też, podobnie jak Kornhausera, niezmiennie obchodzi everyman, człowiek, który nie bardzo wie, jak poradzić sobie z sobą samym, i ze światem – przyznał Sommer.

Kornel Filipowicz zmarł 28 lutego 1990 roku w Krakowie. Został pochowany na cmentarzu Salwatorskim.

Fryderyk Jerzy Dyrna

26 października minęła 139. rocznica urodzin w Jabłonkowie Fryderyka Jerzego Dyrny, inżyniera elektryka, pioniera prac nad aparaturą telewizyjną w Polsce. Był oficerem armii austriackiej i Polskiej Marynarki Wojennej. Od 1929 pracował jako dyrektor techniczny w rozgłośni Polskiego Radia w Katowicach. Budował aparaturę TV Bairda – przypomniała strona Nasze Beskidy na portalu X (dawny Twitter).

Od 1938 r. mieszkał w Trzyńcu. Po wybuchu II wojny światowej przeniósł się do Wiednia, gdzie zajmował się tym, co kochał. W latach 1949-1962 mieszkał w Nowym Jorku a w 1962 r. powrócił do Wiednia.

Fryderyk Jerzy Dyrna.
Zdjęcia: ARC, Wikipedia

Zmarł 8 lutego 1973 w Wiedniu. Został pochowany na cmentarzu Centralnym. Był żonaty z Anną Jabłońską, miał dwie córki.

Tomasz Wolff

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem jest dokończenie myśli, której autorem jest Stanisław Jerzy Lec (ur. 6 marca 1909 we Lwowie, zm. 7 maja 1966 w Warszawie), pseudonim literacki Stach, właściwie baron Stanisław Jerzy de Tusch-Letz – polski poeta, satyryk i aforysta:
„Jak głód najlepiej jeść gotuje, tak fatyga najlepiej…”

1.-4. partnerka kłapoucha
3.-6. marka szwedzkich ciężarówek, autobusów
5.-8. drogocenna przepaska na głowę
7.-10. przyjęcie z okazji ślubu lub dramat Wyspiańskiego
9.-12. stolica Algierii
11.-2. rzeka, prawy dopływ Narwi.

Wyrazy trudne lub mniej znane: NEREŚL, SCANIA

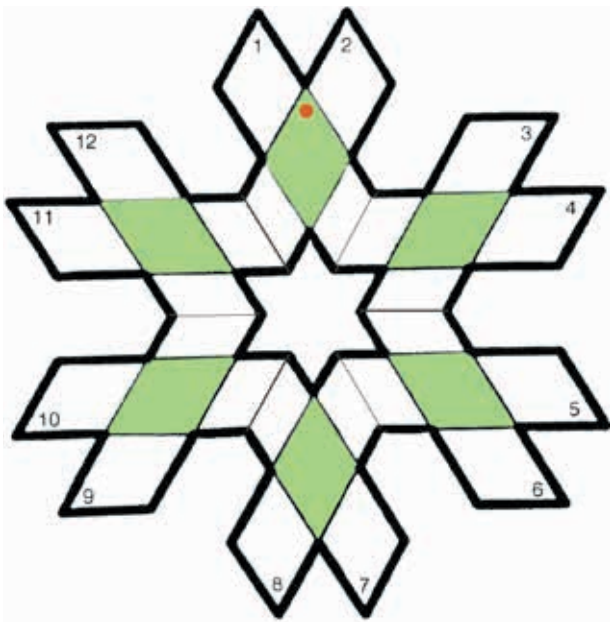

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. ciastko z piany z białek, ubitej z cukrem
2. Powell Hubble, amerykański astronom
3. antonim ciepła
4. bawół z wyspy Celebes.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ANOA

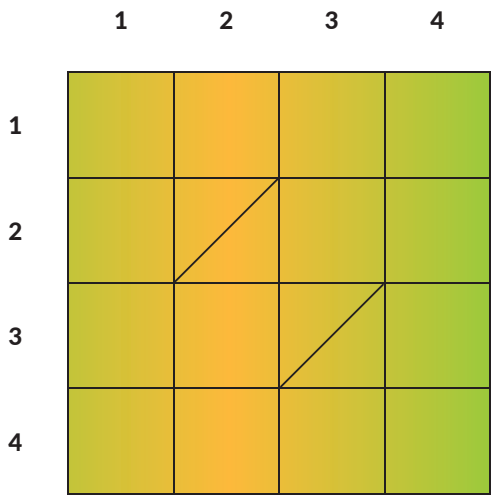

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w Polsce, położonego w województwie wielkopolskim, w powiecie gostyńskim. W latach 1975-1998 administracyjnie należało do województwa leszczyńskiego. Miasto leży na krawędzi Wysoczyzny Kaliskiej. Na zachód od niego znajduje się wieś Pudliszki, w której znajduje się jedna z najbardziej znanych w Polsce przetwórni warzyw i owoców…

1.-4. centuś, dusigrosz, chciwiec, skąpiec
3.-6. akustyczny efekt uderzania pioruna
5.-8. budynek z drewna i kamienia, często bez okien, przeznaczony na sezonowe miejsce zamieszkania
7.-10. dawna nazwa Hiszpanii
9.-12. poduszka powietrzna w aucie
11.-2. owoce na szarlotkę lub cydr.

Wyrazy trudne lub mniej znane: IBERIA

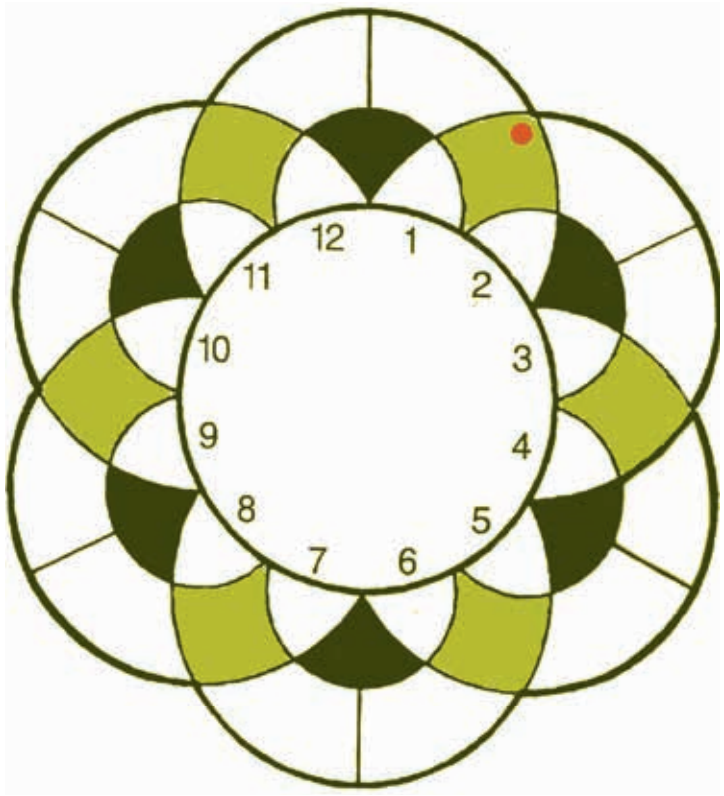

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. rebelia, rewolta, spisek zbrojny
2. brak przesady, powściągliwość
3. nadmiernie, nazbyt
4. honorowe miejsce króla.

Wyrazy trudne lub mniej znane: NADTO

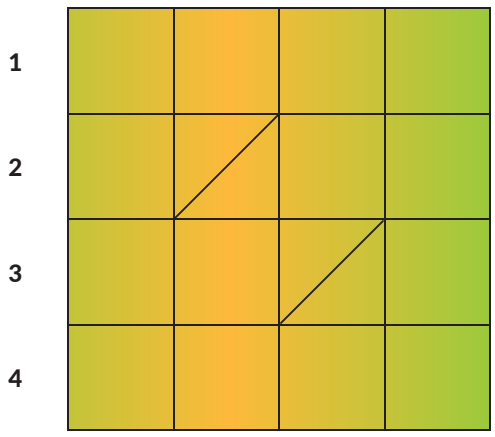

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 10 listopada 2023 r. Nagrodę z 17 października otrzymuje **Zofia Siuda z Dziećmorowic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 17 października:
FOSA, OKLEP, SERCE, APEL
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 17 października:
KUNA, UBIÓR, NÓWKA, ARAB
Rozwiązanie logogryfu łamanego z 17 października:
DROBIN
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 17 października:
KORSZE

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021, 2022 i 2023" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

MINISTERSTVO KULTURY | Kancelaria Prezesa Rady Ministrów | Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie | Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego | STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów".

Głos GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS